Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...май 1921 оной ...ин 21һээ гарана | № 31 (13655) | 1972 оной февралиин 6, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбөөр табигдаһан ехэ ба орёо зорилгонууд ажахын хүтэлбэриин бүхы шатануудые саг үргэлжэ һайжаруулха, экономическа ба эмхидхэлэй хэмжээнүүдэй гурим тогтоохо, экономическа арга боломжонуудые байгуулха эрилтэ табина.

(СССР-эй Верховно Соведэй III сесси дээрэ нүхэр А. Н. КОСЫГИНАЙ хэлэн элидхэлһээ).

...ММУНИСТ: ...ЯЛГА, ...РЮУСАЛГА ЕХЭ

...Н болоно хүдэлһөөр 14-дэхи жэлни гараба. ...зургаатай ябахадаа үхэршэн болоо һэм. ...эр жэл шахуу сагай үнгэрөөд байхада эсэ..., хонишон болоод туршагдаа. Тэрэ гэһэнһээ ...ажалаа орхёогүйб. Арба гаран жэлдэ ажалай ...гэ жэгдэ, һайн байгаа гэжэ яажа болохоб. ...игээ, аха нүхэдэйнгөө һургаалаар дааһан ...айса дүршэхэ, улам мэргэжэхэ гэжэ аһан ша... ...ролдоо хүн бэээб.

... саг соо минии хэһэн хүдэлмэриие, туйлаһан ...ы амжалтые гүрэнэй дээдын засаг түрэ үндэ... ...һэн, нютагаймни хүнүүд тон ехэ этигэл най... ...да,жииргэй малшанда, сэхыень хэлэхэдэ, ...боргожоогүй намда үзүүлһэн байна. СССР-эй ... Соведэй депутадаар һунгагдаха, Ажалай ...гай орденоор шагнагдаха гээшэ тон ехэ нэрэ ...гэл найдабари болоно бшуу. Тэрэнэйнь ха...гаар хүдэлхэ, амжалтаяа бүри арьбадхаха, ... хэрэгтэ улам эдэбхитэйгээр хабаадаха гэһэн ...а ушарай гараһаниинь мэдээжэ лаб даа.

...э уламжалан түрэл Коммунис партиингаа ха...алаар хүмүүжүүлэгдэжэ, аша ту...эр хүртэжэ байһан хүн һэн туладаа, би ...убяа заяае Ленинскэ партиин хэрэгтэй холбо... ...гүн һургаалаар, шанга эрилтэ дэрэ сааша... ...э гэһэн хүсэлэн минии бодолдо түрэжэ, үн... ...эй июнь һарада КПСС-эй гэшүүндэ канди... ...хо гэһэн үнинэймни зорилго хүсэндөө хүрөө ...унист болохо гээшэ хүндэтэйшье, тон харюу... ...э хэрэг байна. Ходоодоо түрүү зэргэдэ ябаха, ...гэр жэшээ харуулха, ниитын хүдэлмэридэ ...гээр хабаадаха, шэнэ юумэ үүсхэгшэ байха, ...лоо түрүү үзэл сурталаар шэмэглэхэ гээшэ ...хүнэй түрүүшын ээлжээндэ шиидхэхэ асуу... ...жэ би ойлгогшоб. Иимэл эрилтэ өөрынгөө ...нхайб, табиха уялгатайшьеб.

... зэргэдэ жагсалсаад байхадаа ниитын хэрэг... ...йнаа ажалбайдалтай бүри дүтэ танилсаха, сэ...хаха аргамни бүри үргэдөө. Тиихэтээ хамта ...унистнуудһаа жэшээ абаха гээшэ ехэ аша ...удал мүн. Манай совхозой губадахи отделе...ниин организациие тиимэ багахан гэжэ хэлэ...эр бэшэ. Гушаад коммунистнуудтай. Тэдэнэй ...аг зондоо хүндэтэй болоһон, ажал хэрэгээрээ ...бодаг, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаа...ха эгэшэ нүхэд, наһатайшье болоһон, заяуу... ...а олон.

...мит Дабаевна Жигжитова наһараа болоходоо ...ижэ оло эгэшэ бэшэ хүн. Зүгөөр партида аб...нэй. Отделени соогоо, совхоз соогоо бэрхэ ...эжэ тоологдодог. Дышигма Базаровна Сахия... ...тина Петровна Корнакова гэгшэд наһараа гэ...шад ябаһан коммунистнууд. Үнеэдые оньһо... ...һаадаг аргые хүсэд шудалһан малшад. Эдэ... ...тус тустаа 50—50 үнеэ һааһа бшуу. Гэр... ...н Дамбаев Дышигма Мидыкова хоёр комму...нурэхэ хонидые нёдондо үбэл тушаажа абаа ...хатуу үедэ ондоо хүнэй харууһалжа байһан ...абаха гээшэ тиимэ амар хэрэг бэшэ. Теэд ...маршье арсалта хээгүй, найдаһан даабарии...ар, һанаһанда хүрэмөөр дүүргэжэ байдаг. ...анууд олон лаб даа. Коммунист хүнэй шэнжэ ... байха ёһотой, тиимээр лэ хүдэлхэ гэжэ ...үсэл түрөөгүйдөө аргагүй.

...алдаа һайнаар хандадагаар коммунистын ...жэ бэшэ хаш. Олониитын хүдэлмэри, пар...ри бүтээхэ, үүсхэлшэ байха гээшэ баһал ...тай зүйл. Жэшээнь, манай отделениин һүнэй ... буридхэлшөөр коммунист Цырендолгор Жа...олон жэлдэ хүдэлжэ байдаг. Тиихэ зуураа ...фермынгээ партийна бүлэгые хүтэлбэрилдэг. ...а бүлэг аймаг соогоо эгээл һайнаар хүдэлдэг ...й. Имагтал нүхэр Жанадараевагай, фермые ...тиин гэшүүн, республикын габьяата малшан ... зэргэдэ һая хүртэһэн Жанчип Гылыкович ...үсхэлээр эндэхид Үдын совхозой Баян-Голой ...фермын коллективые социалис мүрысөөндэ ...тайгаар хүдэлжэ байдаг.

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

Үшөө нэгэ жэшээ. Республикымнай суута малшадай нэгэн, Социалис Ажалай Герой, Хориин совхозой хонишон Намжилма Ламхановна Тогмитова үнгэрһэн жэлэй эсэс багаар 1972 онойнгоо социалис уялга абаха зуураа, намайе социалис мүрысөөндэ уриһан байна. Энэ түрүү хонишоной амжалтаһаа холо гээгдэнхэйшье һаа, би тэрэ уряаень хүндэтэй дээрэ хүлеэжэ абааб. Иимэ түрүү хүнтэй мүрысэжэ хүдэлхэдэмни намда ехэ туһа, һургаал боложо үгэхэ, дүй дүршэлыень һайса шудалха арга олгоно. Намжилма Ламхановна һая манайхяар айлшалаад ошоо һэн. Минии ажалые хараа, олон заабари үгөө. Эгэшэ хүнһөө, үнинэй коммунистһаа иимэ һургаал абаха гээшэ залуу коммунистда ехэл һайн байна даа.

Хориин леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир, ВЛКСМ-эй гэшүүн Михаил Юдин бидэ хоёр хамтаржа, шэнэ табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, «Түсэбтэ табан жэлэй чемпион» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхэ гэһэн уряатайгаар аймагайнгаа залууушуулда, комсомолшуудта хандаа һэмди. Манай энэ хандалга үргэнөөр дэмжэгдэв. Мүнөө үедэ комсомол-залуушуулай 14 коллектив, хэдэн олон хонишод, һаалишад, иимэ мүрысөөндэ оролсонхой. Энээндэнь бидэ баяртайбди. Иимэл эдэбхитэйгээр, урагшаа зүдхэмжэтэйгөөр, ниитээрээ оролдолго гаргахада юумэн бүтэмжэтэй, амжалта арьбантай байха ха юм даа.

Зүгөөр коммунист бүхэн түрүү ябаха үүргэеэ һайнаар бэелүүлнэ гэжэ хэлэхын аргагүй хаш даа. Тэрэ ехэл алдуутай ушар гэжэ һанагшаб. Мүнөө сагта хүн бүхэндэ һайнаар хүдэлхэ, ажалай һайн амжалта туйлаха арга боломжо гүйсэд бии. Гэн гэтэр зарим нэгэнэй һали болёор хүдэлхэдэ, ниитын, партийна журам эбдэхэдэ тон һанаа зобомоор байдаг юм. Иимэ ябадал макайшье партийна организациин зарим коммунистнууд гаргахаяа һанадаг. Партиин гэшүүн Мария Будажапова һаалишанаар хүдэлдэг һэн. Теэд тэдэ хүдэлмэридөө ехэ ханамжагүйгөөр хандадаг, үйлэдбэриин журам эбдэдэг байһанайнгаа түлөө ажалһаа гаргуулһан байна. Мүнөөшье мүртэйгөөр хүдэлнэгүй, замаа алдангил хаш. Залуу механизатор Александр Залуцкий баһал иимэ журамгүй коммунист. Коммунистын үндэр нэрэ зэргые иигэжэ бузарлажа, нютаг зондоо шоо үзүүлжэ ябаха гээшэмнай тон лэ буруу зүйл болоно. Иимэ ябадалтай партийна организаци хадаа эрид шууд тэмсэл хэхэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха уялгатай. Замаа алдаһан нүхэдөө залан заһаха хэрэгтэ бидэ коммунист бүхэн хам оролсохо зэргэтэйбди.

Түсэбтэ табан жэлэй нэгэдэхи жэлыень яһала бараг үрэ дүнтэйгөөр үдэшөөб. Хоёрдохи жэлдэ абаһан социалис уялгаяа һанаһандаа хүрэмөөр бүтээжэ, намайе социалис мүрысөөндэ уриһан Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тогмитовагай ехэ найдабариие харюулхал хүсэлэнтэй ажаллажа байгдана.

З. ЖАМСАРАНОВА,
Хориин аймагай Анаагай совхозой хонишон,
СССР-эй Верховно Соведэй депутат,
ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн.

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ—ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭДЭ

БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, ТРАНСПОРТЫН, ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ 1972 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэреэр зоригжоһон республикымнай ажалшад бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсоод, промышленна гол эд хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ түсэбөө болзорһоонь урид, 1971 оной декабриин 24-дэ дүүргэһэн байна. Продукциин ургалтын хэмжээнэй 83 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаа.

25 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур худалдагдаа.

Арадай болон культурна хэрэглэлэй 284 миллион түхэригэй эд бараан промышленна предприятинуудта бүтээгдэжэ, худалдагдаха.

Түсэбһөө гадуур 61,5 мянган тонно шулуу нүүрһэн малтагдаһан, 6,1 мянган тонно цемент, 219 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилэгдэһэн, 17 мянган метр нооһон бүд нэхэгдэһэн ондоошье продукци бүтээгдээ.

Промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудта үйлэдбэриие техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, эрдэм болон техникын туйлалта, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл болон хүтэлбэрилгые нарижуулха талаар горитой хүдэлмэри хэгдээ.

1032 шэнэ түхеэрэлгэ, поточно ба конвейернэ 42, тэрэ тоодо автомат шахуу 12 лини тодхогдобо.

Республикын урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод жэл соо 6,5 миллион түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхал нэбтэрүүлээ.

Үнгэтэ болон шухаг металлнуудай, апатидай, кварцева элһэнэй, барилгын материалнуудай шэнэ хэбтэшэ олдоод, шэнжэлэгдэнэ.

Түмэр замшад ашаа тээхэ, мүн ашаа зөөхэ түсэбөө 1971 оной декабриин 26-да дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур 100 мянган тонно арадай ажахын ашаан тээгдэжэ ябуулагдаа.

Автомобилистнүүд тогтоогдоһон даабариһаа гадуур 100 мянган тонно ашаа шэрээ, хэлхеэ холбоошод түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Промышленна предприятинуудай коллективүүд шефскэ туһаламжа хүргэн, гэр байра, малай байра бариха хүдөө ажахын үйлэдбэриие оньһожоруулха талаар түсэбөө дүүргэжэ 3,6 миллион түхэригэй хүдэлмэри хээ.

Гэхэтэй хамта промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай хүдэлмэридэ горитой дутагдал бии гэжэ мэдэрнэбди.

Республикын промышленна предприятинуудай 11 процентнь товарна продукци худалдаха жэлэй түсэбые дүүргээгүй. 3 миллион түхэригэй продукци дутуу үгэһэн байна. 20 предприятида, тэрэ тоодо «Теплоприбор» заводто, Зэдын комбинадта, хладокомбинадта, хилээмэнэй продуктнуудай управленидэ болон зарим бусад предприятида салин хүлһэнэй ургалта ажалай бүтээсын ургалтаһаа дээшэлһэн байна.

Хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта продукциин шанар һайжаруулгада, арад зоной эрилтын ёһоор продукцинуудай ассортимент олошоруулгада ёһотой анхарал хандуулагдангагүй. Промышленностиин, транспортын олон предприятинуудта хүдэлмэриин ехэ саг дэмы гээгдэнэ, түхеэрэлгэ миин байлгагдана, үйлэдбэриин арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй, эрдэм болон техникын туйлалта нэбтэрүүлгэ, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэлгэ ба хүтэлбэрилгэ, ажал ехэтэй, бар хүсэнэй хүдэлмэри, илангаяа туһалбариин үйлэдбэриин ашаа буулгаха, тээхэ ба транспортна складай хүдэлмэри оньһожоруулга мүнөө үеын эрилтэһээ гээгдэһээр.

Буряадай АССР-эй промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын болон ЦК-гай ноябриин Пленумэй (1971 он) шиидхэбэринүүдтэй тааруулан, өөһэдынгөө зорилго тодорхойлхо, СССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ эрмэлзэн, нөөсэ болон арга боломжонуудаа хаража үзөөд, 1972 ондо иимэ социалис уялга абаба:

социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй, үйлэдбэриин ашаг үрэ болон ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлһэнэй, арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэһэнэй, эрдэм, техникын туйлалта болон түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилхэ ба худалдаха жэлэй түсэбые декабриин 27 болотор дүүргэхэ, шэнэ жэлэй гаратар түсэбһөө гадуур 12 миллион түхэригһөө бага бэшэ продукци бүтээн гаргаха ба худалдаха, 1.5 миллион түхэригэй олзо доход абаха. Жэлэй даабариһаа гадуур 800 мянган түхэригэй прибор, автоматизациин ба технологическа үйлэдбэри гуримшуулха хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ, 2 мянган тонно цемент, 1.5 миллион плита шифер, 40 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилхэ, 30 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ, 12 мянган тонно нүүрһэ малтаха, 15 мянган метр нооһон бүд, 17 мянган метр бүдэй утаһа нэхэхэ, 600 тонно нооһо сэбэрлэн угааха. 1300 мянган баанха консервэ, 200 тонно колбасно-кулинарна зүйлнүүдые хэхэ.

Модые томо багсаар шэрэжэ, хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ технологи хэрэглэһэнэй ашаар модо шэрэлгые 2215 мянган кубометртэ хүргэхэ, тэрэ тоодо 700 мянган кубометр модо ута зандань сигара болгон холбожо, Байгал далайгаар урадхуулха, 1465 мянган кубометрые түмэр замай ба автомобильна транспортаар шэрэхэ.

Гүрэнэй мэдэлэй ой соо, мүн һалхи уһанһаа нураһан, гэмтэһэн колхоз, совхозуудай газарай 8 мянган гектар газар дээрэ модо тариха, 150 гектар поли дээрэ хамгаалгын модо тариха. Урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар 6,5 миллион түхэригэй, мүн эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулга, шэнэ техникэ хэрэглэхэ, ажалые ба хүтэлбэрилгые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ түсэб бэелүүлһэнэй ашаар 14 миллион түхэригһөө бага бэшэ алмалта абаха.

Ашаа буулгаха, тээхэ, транспортно-складай хүдэлмэри оньһожоруулха, нэгэ мянганһаа үсөөн бэшэ хүниие хамһабариин ажалһаа сүлөөлхэ.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 15 процентээр үлүүлхэ, энээнэй ашаар промышленна продукциин 85 процентые бүтээн гаргаха.

950 тоннoһоо бага бэшэ металл, 12,2 мянган тонно түлишэ, 3,5 мянган тонно горючи, тоһодолгын материал, 10 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаха.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, үйлэдбэриие техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, ажалые ба хүтэлбэрилгые нарижуулха, бүтээн гаргагдадаг продукциин шанарые һайжаруулха талаар эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ.

800 шэнэ түхеэрэлгэ тодхожо ашаглалгада үгэхэ, 150 түхеэрэлгэ нарижуулха, технологическа шэнэ 240 үйлэдбэри нэбтэрүүлхэ, поточно, конвейернэ, автомат шахуу 24 лини, тэрэ тоодо ой модоной промышленностиин предприятинуудта автомат шахуу ПЛХ-3 түхэлэй лини тодхохо, шифер үйлэдбэрилхэ поточно-оньһожоруулмал лини, прибор бүтээлгын заводто детальнуудые болбосоруулха АЛК-14 түхэлэй автомат лини тодхохо.

Үйлэдбэриие хүтэлбэрилхэ автомат оньһо хэрэглэхэ бэлэдхэл үргэлжэлүүлхэ. Электронно-тоололгын машина авиазаводто тодхожо, хүдэлгэжэ эхилхэ, локомотив-вагон заһабарилгын заводто складуудтахи материалнуудай тоо буридхэлые автомат оньһоной туһаламжаар хэхэ, судна бүтээлгын заводто бухгалтерскэ тоо буридхэлые, тоосоо хэлгые информационно-тоололгын центртэ хэдэг болохо. «Бурятэнергын» электросистемэнүүдэй хүдэлмэриин гуримые энергетическэ АМЭС-2М түхэлэй оньһоор тоолон гаргадаг болохо.

Электро-дамжуулгын 1310 километр лини, хамта дээрээ 92 мянган киловольт-ампер хүсэтэй трансформаторна подстанцинуудые барижа, ашаглалгада оруулха.

Хүдөө ажахыда электрын элшэ хүсые централизованно аргаар абалгые 99 процентдэ хүргэхэ, ЭПК-250 түхэлэй 10 электро-дулаасуулгын котел ашаглалгада тушааха.

Машина бүтээлгын, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта 102 шэнэ эд хэрэгсэл, тэрэ тоодо арадай хэрэглэлэй 73 зүйлэй эд бараа олоор, 1971 онойхиһоо 6,8 процентээр ехэ бүтээдэг болохо, тэдэнэй тооe олошоруулха, бүхыдөө 304 миллион түхэригэй эд хэрэгсэл бүтээн гаргаха.

Продукциин шанар һайжаруулжа, «Шанарай тэмдэгтэ» хүртэхын тула бэлэдхэлэй ба гүрэнэй үнэмгэлгэдэ табиха хүдэлмэри шангадхаха. ВАСО түхэлэй электродвигательнүүдые, технологическа ажал шалгадаг датчик-реле болон МИМ-320 түхэлэй приборнуудые гүрэнэй «Шанарай тэмдэг» абахаар зүүршалгада табиха. Машина бүтээлгын предприятинуудай продукциин 88 процентые голодоһогүйгөөр тушаадаг болохо. Цементын шанарай тэмдэг дээшэлүүлхэ, сонхын шэлэй сортые нэгэ процентээр дээшэлүүлхэ.

Научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаха, урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын, техническэ болон патентнэ мэдээсэлэй шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, тэдэнэй оруулһан туһа нэмэриин ашаар 8 миллион түхэригһөө бага бэшэ экономическа ашаг үрэ жэл соо абаха.

Геологууд барилгын материалнуудай 3, алтанай 2, шулуу нүүрһэнэй нэгэ хэбтэшэ тодорхойлжо, промышленна ашаглалгада үгэхэ. Нарандахи плавиково шпадай хэбтэшэ бүхы талаһаань шэнжэлжэ дүүргэхэ. Черемшанска хэбтэшын элһэнэй нөөсые 1972 оной II-дохи кварталай дүүрэтэр СССР-эй ГПЗ-гэй үзэмжэдэ табиха.

13 мянган хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэн залуушуулай һургуули, үдэшын ба заочно институт, техникумүүдтэ 2,5 мянганһаа үсөөн бэшэ хүниие һургаха.

Түмэр замай транспортаар ашаанай эрьесын жэлэй түсэбые декабриин 27-до, ашаа тээлгээр декабриин 28 болотор дүүргэхэ, 60 мянган тонно ашаа түсэбһөө гадуур шэрэхэ. Ашаа шэрэлгын бүхы ургалтые ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлаха.

Вагонуудай эрьесын сагые түргэдхэһэнэй ашаар сүүдхэ бүхэндэ 200 вагон сүлөөлжэ, нэмэлтэ ашаа тээлгэдэ эльгээхэ.

Электровозуудые сүүдхэдээ 1000 километр гүйлгэхэ гэһэн мүрысөө үргэлжэлүүлхэ. 1972 ондо тэдэнэй гүйсые 850 километртэ хүргэхэ.

Ашаа шэрэлгын өөрынь үные 0,5 процентээр хямдаруулжа, 100 мянган түхэригэй олзо доход даабариһаа гадуур абаха. Тальцы станцидахи ашаа буулгадаг барилгын түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулха.

Автомобильна транспортаар элдэб ашаа шэрэхэ түсэбые декабриин 30-да дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 28 мянган тонно ашаа, 170 мянган пассажирнуудые шэрэхэ.

Экономическа реформын шэнэ эрхэ байдалда хүдэлмэреэ нарижуулжа, ашаа шэрэлгын ба автомобильнуудые техническэ талаарнь хангалгын түрүү дүй дүршэл хэрэглэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабариие 15 процентээр үлүүлхэ.

Ашаа шэрэлгын өөрынь үнэ сэн хямдаруулһанай ашаар даабариһаа гадуур 10 мянган түхэригэй олзо доход абаха.

1972 ондо автоприцепээр ашаа шэрэлгые ехэдхэжэ, тэрээгээр бүхы шэрэлгын 20 процентые зөөхэ.

Агаарай транспортын 1972 оной үйлэдбэриин түсэбые бүхы дээрэнь болзорһоонь урид, ССР Союзай 50 жэлэй ой болотор дүүргэхэ.

Машина ашаглалгые һайжаруулһанай, коммерческэ ашыень дээшэлүүлһэнэй, ниидэлгын сагые алмаһанай ашаар тусхай хэрэглэлэй авиациин ниидэлгын сагай түсэбые 3 процентээр, ашаа ябуулгаар—2 процентээр, олзо доход абалгаар—1 процентээр үлүүлхэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабариие 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ. Ашаа шэрэлгын ба паркын техническэ хангалгын өөрынь үнэ сэн хямдаруулһанай ашаар 100 мянган түхэригэй ашаг олзо даабариһаа гадуур абаха.

Республикын хэлхеэ холбооной предприятинууд олзо доход абаха жэлэй түсэбые декабриин 29-дэ дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 90 мянган түхэригэй олзо доход абаха. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй, шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсые 1971 онойхиһоо 7 процентээр дээшэлүүлхэ.

Харгы замай предприятинууд харгы бариха, капитальна, дунда зэргын заһабари хэхэ, харгын барилгануудые бодхоохо жэлэй түсэбые декабриин 26-да дүүргэхэ. 1972 ондо тогтоогдоһон түсэбһөө гадуур 7.7 километр, тэрэ тоодо 5 километрэй Покровско-Шергино. Улаан-Үдын аэропорт хүрэхэ 2.7 километрэй харгы барижа, ашаглалгада оруулха.

Колхоз, совхозуудта шефскэ туһаламжа хүргэхын тула мал ажалай байра дулаасуулха ЭПК-250 түхэлэй 10 электрокотел, шубуу байлгаха 700 клеточнэ батарей, тэжээл хубаан тарааха 6 комплект, шубуунай фабрикын скреперэ түхеэрэлгын 6 комплект, дулаасуулгын батарейдэ холбогдохо 1200 электро-дулаасуулгын түхеэрэлгэ, шубуу уһалха 12 мянган түхеэрэлгэ бүтээхэ. Республикын промышленна предприятинуудай коллективүүдэй хүсэ шадалаар мал ажалай байра, культурно-ажаһуудалай барилга бодхохо, хүдөө ажахын үйлэдбэриие оньһожоруулха талаар 2,7 миллион түхэригһөө бага бэшэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэхэ.

Республикымнай промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхын, СССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахын, коммунизм байгуулгын түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ туһа нэмэреэ оруулалсахын тула бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа зорюулха юм.

Социалис уялганууд республикын промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй 1972 оной февралиин 2-то болоһон зүблөөн дээрэ баталан абтаа.

...ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

...С-эй ЦК-гай, СССР-эй ...но Соведэй Президиумэй ...СР-эй правительствын ... Египедэй араб рес... ...н президент, Арабуу...алис союзай түрүүлэг...ар Сададай хүндэдэ ... Ехэ ордоной грано...лата соо февралиин 4-...алга болоо.

...лга дээрэ хүндэтэ ...ай хамта национальна ... байдалай асуудалнуу...ар президентын совет... ...аммед Хафез Исмаил, ...ын хэрэгүүдэй министр ...ед Мурад Галеб, пре...й ерэлсэһэн бусад хү...лсаба.

Совет талаһаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад тушаалта хүнүүд байлсаба.

Сайлалгын үедэ А. Н. Косыгин, А. Садат үгэ хэлээ.

Сайлалга хани нүхэсэлэй оршон байдалда үнгэрһэн байна.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИНТАЙ УУЛЗАБА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин февралиин 4-дэ Кремль соо Вьетнамай Демократическа Республикын элшэн сайд Во Тхук Донг, Урда Вьетнамай Республикын элшэн сайд Данг Куанг Минь гэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэбэ.

Энэ хөөрэлдөөн дээрэ элшэн сайдууд Америкын найман пункттай «Индохитадтахи байдалые гуримшуулха түсэбтэй» дашарамдуулан, өөһэдынгөө правительствануудай тусхайта мэдүүлгэнүүд тушаа А. Н. Косыгинда дуулгаба. США-гай дурадхалнууд хадаа Вьетнамай асуудалнуудые американ ёһоор шиидхэхэ баалалтаһаа бэшэ ондоо юумэн үгы гэжэ Вьетнамай түлөөлэгшэд тэмдэглэбэ. Вашингтоной энэ шэнэ харата һэдэлгые эрид буруушаагаад, ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай Республикын правительстванууд өөрынгөө национальна хүсэл эрмэлзэлые бэелүүлхын түлөө вьетнам арадай хэлбэришэгүй арга шадал тухай мэдүүлһэн байна.

Американ империализмын эзэрхэг түримхэй ябуулганууд та эсэргүү тэмсэл хэжэ байһан вьетнам арадай бэеэ даанхай ба эрхэ сүлөөгэй, энэ районгохи арадуудай аша туһын үндэһэ һуури дээрэ Индохитадай асуудалнуудые политическэ талаар гуримшуулгада зорюулагдаһан ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай Республикын правительствануудай дурадхалнуудые КПСС-эй ЦК, Советскэ правительство, бүхы совет арад эрид шууд дэмжэнэ гэжэ А. Н. Косыгин өөрынгөө талаһаа мэдүүлээ. (ТАСС).

Үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан

Урда Вьетнамай Республикын сүлөөрэлгын национальна фронтын ба саг зуурын революционно правительствын хүтэлбэрилэгшэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгинда телеграмма эльгээбэ. Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитедэй зүблөөн дээрэ. Индохитадта Америкын Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй дайгаа үргэдхэжэ байһаниие эрид шууд буруушааһан мэдүүлгын абтаһантай дашарамдуулан, СССР-эй правительство ба совет арадта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэгдэнэ.

Телеграммын түгэсхэлдэ Урда Вьетнамай Республикын сүлөөрэлгын национальна фронтын ба саг зуурын революционно правительствын хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын табиһан асари ехэ зорилгонуудые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхые совет арадта хүсэһэн байна.

...ЕГИПЕДЭЙ АРАБ РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТ АНВАР САДАТ МОСКВАҺАА МОРДОБО

...педэй араб республикын ...ент, Арабуудай социалис ...түрүүлэгшэ, Анвар Са...ралиин 4-дэ Москваһаа ...о. Советскэ Союзай Ком...партиин Центральна Ко... СССР-эй Верховно ...й Президиумэй, Советскэ ...льствын уряалаар тэрэ ...рондо хани нүхэсэлэй ...аар ерэһэн байна.

Президент Анвар Сададтай хамта тэрэниие үдэшэжэ ерэлһэн делегаци бусалсаба.

Египедэй араб республикын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ президент Анвар Сададые, тэрээнтэй ерэлсэһэн хүнүүдые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад тушаалта хүнүүд үдэшэбэ.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ЭМХИДХЭХЫ ҮҮРГЭЕЭ БЭЕЛҮҮЛЭН...

Тээсгэн Улаан-Үдэ станциин узелай коммунистнуудай партийна суглаанай болоходо тэндэ би байлсаа һэм. Тиихэдэмни локомотивна депогой электровозуудай саг зуурын жэжэ заһабари хэдэг цехэй партийна бүлэгэй хүдэлмэри, тэрэнэй группарторг Геннадий Иванович Вылков ехэ магтаалда хүтэрэжэ байгаа һэн.

Энэ цех урдань ходо гээгдэжэ ябадаг һэн. Энээн тушаа үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь һарада болоһон партийна бүлэгэй тоосоото суглаан дээрэшье ехэ хөөрэлдөөн болоо һэн. Тиихэдэ бүлэгые эмхидхэгшээр коммунист Г. И. Вылков һунгагдаһан байгаа. Теэд тэрэ гэһэнһээ хойшо тиимэ ехэ саг үнгэрөөгүй ха юм. Яагаад иимэ түргэн энэ цех сууда гарабаб?

Тус коллективэй байдалай, партийна бүлэгэй хүдэлмэритэй танилсахаяа тэрэ цехтэ үглөөдэрынь ошоо һэм. Эгээн түрүүн группарторгтой уулзаха хүсэлэн бии байгаа һааб даа.

...Хүдэлмэриин түлэг хаһа. Хоёр электровоз заһабарида зогсонхой. Нэгэнэйнь хажууда Вылковэй хүдэлжэ байхые харабаб. Энэмнай слесарь заһабарилагша мэргэжэлтэй хүн. Харин ондоо хүн эндэ харагданагүй. Бэшэниинь электровозууд соогуур, тэрээн дорохи нүхэнүүд соо хүдэлжэ байгаа хадаа намда харагдабагүй бэзэ.

Үдын эдеэлэлгэнэй забһарлалгын мэнэ болохоёо байһан тула би Вылковые хүдэлмэриһөөнь һамшуулхагүй гэжэ бодоод, цех соогуур ябасагаанаб. Эндэ угаа ханамжатайгаар зураглан гоёоһон хүндэлэлэй самбар минии анхарал татаадхиба. Хажуудань «Хэлэһэн үгэдөө хүрэ. уялга абаа хадаа дүүргэ» гэһэн гаршаг доро цехэй коллективэй абаһан социалис уялга хадаатай байна. Плакат-зурагууд, ханын газетэ, дайшалхы хуудаһан, эдэбхитэдэй бүлан гэхэшэлэн хуу бултадаа саб гэмэ уран шэмэглэлтэйгээр бэшэгдэнхэй.

Социалис уялгануудай дүүргэлтые харуулдаг самбар мүн лэ анжаран харанаб. Тиихэдээ нэгэ һонин ушартай золгошобоб. Үнгэрһэн жэлэй эхинһээ захалаад электровоз заһабарилха түсэб оройдоошье дүүргэгдээгүй байһан байба. Теэд энэмнай энэ цехэй гол хүдэлмэринь ха юм. Жэшээнь, май һарада нэгэ локомотив заһабарилга алар хорин час соо үргэлжэлһэн байгаа. Харин сентябрьһаа заһабарида баригдаһан сагынь хорожо эхилбэ. Тиигээд декабрь һарада 0,6 час болотороо бага болобо. Энэмнай нормоһоо доогуур үрэ дүн гээшэ.

«Жэжэ заһабарида ороһон электровозые 0,5 час соо хэжэ дүүргэдэг болоё!» гэһэн үгэнүүдые социалис уялганууд сооһоо оложо уншабаб.

Иимэ жэшээтэ һайн үрэ дүн яагаад энэ коллектив түйлаба гээшэб? Энээн тушаа Геннадий Ивановичтай уулзахадаа хөөрэлдэбэб.

Тэрэмни иимэ юумэнүүдые намда хөөрөө һэн.

— Сентябрь һарада болоһон бүлэгэй партийна суглаагаар эмхидхэлшэ болон һунгагдаад байхадаа, ёһашье бахардаад абаа һэм. Яалтайб? Хаанаһааншье эхилхэё, юушье хэхэеэ ойлгожо ядаад лэ байгаа һэм. Яһалаханшье бодолгото бологдоо гээшэ,— гэжэ Геннадий Иванович хэлэбэ.

Тиигэбэшье нэн түрүүлэн тэрэ социалис уялгаһаа эхилһэн байха юм. Эгээл түрүүн өөрөө социалис уялга абаа. Тэрээн соогоо ажалай бүтээсэ хэды шэнээн дээшэлүүлхэ, бүтээһэн продукциингаа шанар улам һайжаруулха байһанаа, даабаряа хододоо үлүүлжэ ябахаяа дууһан оруулба. Удаань энэ асуудалаар коммунист бүхэнтэй нюур нюураараа хөөрэлдэжэ, баһал дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абхуулба.

Һүүлээрнь цехэйнгээ профсоюзай эмхидэ хандажа, коллективэй бусад гэшүүдэй дунда иимэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхыень дурадхаба. Энэ хэрэг гэмгүйгөөр бүтээһэнэй һүүлээр. хүн бүхэнэй абаһан уялгануудые хамталан согсолоод, тэрэнэй үндэһөөр бүхы коллективэй социалис уялга зохёогдобо. Тэрэ дары цехэй хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан дээрэ коллективэй социалис уялга зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тэрэниие буруушааха хэн байха һэм даа, нэгэн дуугаар баталагдажа, хүсэндөө ороо бшуу. Иигэжэ хүн бүхэнтэй хэлсэжэ зохёолһон ниитын уялга ехэ хүсэтэй байшоо. Өөр дээрэ өөрынгөө һашхалээр даажа абаһан үгэдөө хүрэхэл гэжэ хүн бүхэн эрмэлзэхэ баатай болоо бшуу.

Тэрэнэй хажуугаар энэ ниитынгээ, мүн хүн бүхэнэй уялтые хүсэндэнь хүргэхэ эрхэ байдал цех дотороо бии болгохо талаар эмхидхэлэй, техническэ хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан байха юм. Энээнэй үүсхэлшэнь партийна бүлэг байһан. Гадна. коллективэй дунда өөрсэ шэнжэтэйгээр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябасые ходо харуулжа байха гэжэ ехэ оролдолго гаргагдаа. Тэрэнэй түлөө ханын газетэ, дайшалхы хуудаһа, ажалай дүн харуулдаг самбар энэ хэрэгтэ зорюулагдаа.

Цехэй коллективэй дунда ябуулагдадаг олониитын политическэ хүдэлмэриие, үйлэбэридэ, хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдалда хабаатай бүхы хэмжээ ябуулгануудые суг һуужа хөөрэлдэдэг гуримтай.

Зүб лэ даа. Хамтаараа хэлсэжэ эмхидхэһэн хэрэг бүтэсэтэй, хүндэтэй, зүб мүрөөр шиидхэгдэһэн байдаг.

Электровозой саг зуурын заһабари хэлгые тон богонихон болзор соо дүүргэхэ гэһэн гол зорилгоёо бэелүүлээд байхадаа, мүнөө тус цехэй ажалшад заһабариин шанар улам һайжаруулха асуудалда анхаралаа хандуулба. «Локомотивай ябасые хурдадхаха ушарта шанар һайнтай заһабари шиидхэхы үүргэтэй. Энэ хэрэгтэ хубитаяа оруулая» гэһэн уряа доро цехэйхид хүдэлмэрилжэ байна. Муугаар заһагдаһан локомотив сүүдхэ соо 1000 километр яагаад гаталхаб даа. Энэ мэдээжэ.

Теэд локомотивай ямараар заһагдаһые имагтал машинист шалгажа шадаха, үнэн сэгнэлтэ үгэхэ байна бшуу. Тиимэһээ заһабариһаа гараһан локомотив машинистдань тушаахадаа, тэрээндэ «Заһабари тушаа ажаглалта» гэһэн саарһа барюулдаг болохо гэһэн шиидхэбэри партийна бүлэг абаба. Түрүүшын рейсдэ ябажа ерэһэн дары локомотив жолоодогшо машинист тэрэ саарһан дээрэнь замда ябахадань ямар дутагдалай ушарһан гү. али һайнаар ябаа һаань һайниинень дууһан тэмдэглээд, цехтэ асаржа тушаадаг гурим тогтообо.

Машинистнүүдэй цехтэ бусааһан заһабариинь шанарые тэмдэглэһэн саарһануудые уншааб. Һүүлэй үедэ олонхи ушарта тэрэ саарһан дээрэнь «һайн», «Эрхим һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүд байха юм.

Энэ партийна бүлэг тиимэ олоншье коммунистнуудтай бэшэ. Бүридэлдэнь 14 хүн ородог. Тиигэбэшье хүдэлмэрөө зүбөөр эмхидхээд, тус тустаа харюусалгата даабаритай, габшагайгаар хүдэлөөд байхадаа, ехэл хэрэг бүтээжэ шадана бшуу. Коммунистнар ажал дээрэ үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Коммунистнууд Николай Шульгин, Виктор Бодров, Игорь Васильев, Григорий Индражсон, Виктор Лапердин гэгшэд коммунис ажалай ударник гэһэн үндэр нэрэдэ хүртэнхэй.

Коллективэйнгээ ажал һайжаруулха хэрэгтэ һаял эхи табяад байна гээшэбди, гэжэ хөөрэлдэгшэбди. Мүрысөө эмхидхэлгэ үшөө һайжаруулха шухала. Хэхэ юумэмнай захагүй ехэл даа. Үрэ дүнгынь үшөө хүсэд харагдаагүй байна, — гэжэ Геннадий Иванович хөөрөө һэн.

М. СОЛОМЕННЫЙ,
манай штатнабэшэ корр.
Улаан-Үдэ хото.

ТАБАН ҮДЭРЭЙ ДААБАРИ—ДҮРБЭН ХОНО

Дүрбэн жэлэй саанахана сэрэгэй албанһаа табигдаад, Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай холодильна цехтэ хүдэлмэришэнөөр ороһон хүм. Энэ цехэй хүдэлмэришэд холодильник соо мяха хадагалха, тиигээд тэрэнээ колбаса, консервэ хэдэг заводуудта оруулдаг ажалтай юм. Эдэ заводуудые мяхаар гүйсэд хангажа байха ёһотойбди. Ажалайнгаа түрүүшын үдэрһөө энэ харюусалгаяа мэдэрээ һэм. Бидэнэй гэмээр комбинадай хүдэлмэришэд бишыхашье миин һууха ёһогүй. Тиимэһээл цехэй коллектив шэнэ онол арга хэрэглэн. эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа. халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхые эрмэлзэнэ ха юм. Бишье тиимэ хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ ороо һэм.

Үхэр мал үүсэлдэг цехһээ мяха конвейерээр дамжуулан холодильнигта оруулхаш. Тэндэһээ колбаса консервнэ заводуудта эльгээхэш. Хүршэ область хизаарнуудһаа асарагдаһан мяха вагонуудһаа буулгажа, холодильнигта оруулнабди. Хэхэ ажал ехэ даа. Халаан соогоо 4 тонно мяха холодильнигта оруулха гэһэн даабари хүн бүхэндэмнай үгтэдэг байна. Тиигэхэдээ бидэнэр мяханай шанарыень, сэбэрыень наринаар шалгаха ёһотойбди. Муу шанартайгаар үүсэлэгдэһэн мяха тушаажа абаа һаа, тэрэнэйнгээ түлөө харюусаха ушартай болодог. Энээн дээрэһээ ажалдаа харюусалгатайгаар ханданабди. Зарим түрүү хүдэлмэришэднай халаан соогоо 5—6 тонно мяха холодильнигта хадагалдаг, тэндэһээ гаргажа консервнэ, колбаса хэдэг заводуудта эльгээдэг байха юм.

Халаанай даабари холо үлүүлэн дүүргэдэг хүдэлмэришэд цех соомнай олон.

Хоёр жэлэй саана намайе бригадираар дэбжүүлээ һэн. Гэнтэ хэдэн олон хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалайнь, тэрэнэй шанарай түлөө харюусаха болоод байхадаа бахардаһаншье байжа болооб. Тиихэдэ намтай суг хүдэлдэг Александр Казарин томоотойгоор:

— Бидэшни шиниингээ хэлэһэн соо байхабди. Һайнаар хүдэлхэбди,—гэжэ нүхэрэй ёһоор найдуулан хэлэхэдэнь, үнэн зүрхэнһөө баясаа һэм. Юуб гэхэдэ Александр Казарин намһаа урда энэ цехтэ ажаллажа эхилһэн, дүршэлтэй бэрхэ хүдэлмэришэн болоод байгаа бшуу. Тэрэ Улаан-Үдын һү-мяханай техникумдэ үдэшэндөө һуралсажа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг бэлэй. Иимэ түрүү үзэл бодолтой хүдэлмэришэнэй үгэ хододоо сэгнэгдэдэг ха юм.

Бригада соомнай юһэн хүн. Тэдэниие нэгэ һанал бодолтойгоор хүдэлгэхын тула ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаха хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ баһал дүй дүршэл багадахаяа һанаха. Иимэ байдалда ороод байхадам Александр Казарин зүйтэй юумэ хэлэһэн, туһалһан, һанал бодолоо хубаалдаһан лэ байгша һэн. Талаан болоходоо бригададамнай булта тиимэ урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтой, ажал хэхэ дуратай хүбүүд тудашоо.

Мүнөө Владимир Мерзляков, Валерий Францев. Иван Сибиряков гэгшэд үдэшэндөө Улаан-Үдын һү-мяханай техникумдэ һуралсажа байнад. Өөрөө Зүүн Сибириин технологическа институтай хоёрдохи курсдаб.

Бригадымнай гэшүүдэй долоониинь үдэшэндөө һуралсана. Эдэнэр булта ажал хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Ажалһаа хожомдоһон гү, али ажалай журам эбдэһэн ушар хэзээдэшье байгаагүй. Тиимэһээл бидэнэр халаан бүриингөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэжэ. голодоһогүйгөөр ажалаа бүтээнэбди.

Бидэ халаан соогоо 40—50 тонно мяха холодильнигта хадагалха даабаряа, 70—80 тоннодо хүргэнэбди. Ажалайнгаа сагые зүбөөр ашаглан, эбтэй этэйгээр хүдэлһэнэй ашаар лэ иимэ үндэр амжалта түйлажа шаданабди гээд хэлэмээр.

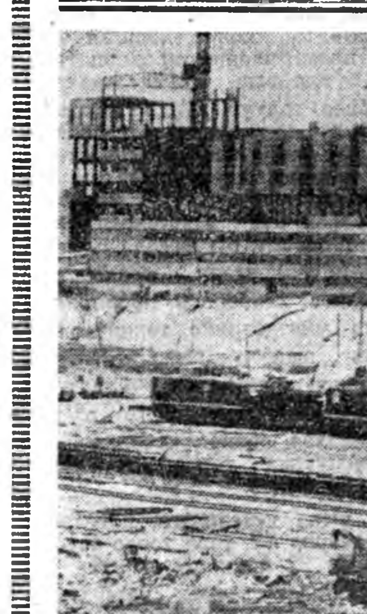
Тиигэхэдэ үшөө хүдэлмэришэднэй автокара жолоодохо, ашаа ашаалдаг, буулгадаг оньһон түхеэрэлгэнүүдые хүдэлгэхэ мэргэжэл шудалһан. Энээн дээрэһээ бидэнэр тусгаар мэргэжэлтэдэй ерэхыень хүлеэжэ, хүдэлмэриин саг миин һалгадаггүй байна ха юмбибди

Бидэнэр шэнэ табан жэлые ажалай үндэр бэлэгтэйгээр угтаа һэмди. Тиигэжэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө бүри эршэмтэйгээр хүдэлхэ гэһэн хүсэл урдаа табяабди. Бидэ 8 часай хүдэлмэри 7 час соо бүтээжэ, табан үдэрэйнгөө даабари дүрбэн үдэр соо дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан байнабди. Иимэ үүсхэл гаргахын урда тээ бүхы бригадаараа хөөрэлдэһэн, арга боломжонуудаа хаража, тооложо үзэһэншье байхабди. Манай участогай мастер Григорий Михайлович Жуков бидэнэй гаргаһан үүсхэлые һайшаан дэмжэжэ, на. профсоюзай эхи нуудта дуулгаһан ю үүсхэлыемнай дэмж мэдүүлээ. 8 час соо 7 час бүтээхын тула бинадаймнай олохон шэд мүрысэн хүдэлм промышленна пред олон түрүү хүдэлм хүсэл эрмэлзэлтэйг

Бидэнэй түйлаһан үндэрөөр сэгнэгдэжэ, мнай КПСС-эй XXIV с дэтэ нэрэ зэргэ олг ондо коммунис ажал вэй үндэр нэрэ зэр һэмди. Иимэ нэрэ со ажалаар харюулха б най бригадын хүдэлм жэлэйнгээ түрүүшын бари 1971 оной н дүүргэһэн байна.

Мүнөө апрель һара хүдэлнэбди. Бидэнэр лэйнгээ хоёрдохи ж октябриин 31-дэ дүү циалис уялга абаабди. зорилгоёо дүүргэхэ зэлтэйгээр Жабан Шантановай бригада хүдэлжэ байнабди. Э час соо хэхэ ажалаа хэжэ, ажалдаа үндэр лана. Али бригада мэдэе. Уридлахын т сэнэ ха юмбибди. голхоронгүй, хари гаа эршэ бүри шангад үндэр амжалта түйла болонобди.

В. СОШ
Ленинэй орден
Үдын мяха-консер
бинадай холодиль

Лебединскэ горно-шанаржуулгын фабрикын комбинат хадаа түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ Курска магнитна аномалиин эгээл асари ехэ барилга болоно. Мүнөө эндэ барилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байнхай.

АПН-эй фото.

ЖЭЛЭЙ ДҮН ГАРГАХАДА

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТУГ ДОРО

Һүр жабхалангай һүлдэ тэмдэг—дамжуулгын Улаан тугай сценэ дээрэ намилзаһаар гаража ерэхэдэ, сугларһан зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ зүблөөн дээрэ Захааминай аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүл урдаа тодорхой гол зорилго—ойрын жэлнүүдтэ ниитынгээ малые үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангадаг болохо асуудалые эсэслэн шиидхэхэ гэһэн зорилго табиһан юм. Энэ мүнөө барюулагдажа байгаа КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг хадаа аймагай хүдөөгэй ажалшадай хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһыень гэршэлнэ. 1971 ондо ниитынгээ малда һайн шанартай үбһэ тэжээл хамагһаа ехээр бэлэдхэхын түлөө аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Захааминай аймаг эрхимлэжэ, энэ тугта хүртөө бшуу. Үбһэ хуряалгын үедэ хэмһээ хэтэрхы борсо хуратай, уры лайтай байгаашье һаань, аймаг дотор урда жэлэйхиһээ 30-аад мянган центнерээр ехэ үбһэн бэлэдхэгдээ.

Түйлаһан эдэ амжалтанууд тухайдаа урма баяртайгаар тэмдэглэхэ зуураа, аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һая болоһон зүблөөндэ хабаадагшад үшөө бии байһан арга боломжонуудаа, дутуу дундануудаа элирүүлбэ.

— Тэжээлэй асуудал эгээн шухала байһан зангаараа,— гэжэ зүблөөн дээрэ элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. Б. Михеев онсолон тэмдэглэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз, совхозууд ниитынгээ малда янза бүриин тэжээл, илангаяа шэмэтэ тэжээл, талха тарянай зүйл жэлһээ жэлдэ ехээр бэлэдхэдэг болоод, һү, мяха. нооһо, үндэгэ абалгаяа эрид дээшэлүүлжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада мяханда худалдагдаһан үхэрэй дунда зэргын шэгнүүр жэл бүри пүүд пүүдээр нэмэжэ, 219 килограммһаа 312 килограммда хүрөө. Хэрбээ 1967 ондо гүрэндэ худалдагдаһан үхэрнүүдэй 49 процентнь тарган гэжэ абтаһан байбал, нёдондо 93 процентнь тиимээр тушаагдаа. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбөөр 1665 үхэр, гол түлөб хашарагууд, гүрэндэ худалдагдажа, дунда зэргээр тус бүринь 330 килограмм татаа, 98 процентнь тарганаар ошоо.

— Шэнэ, юһэдэхи табан жэлдэ малайнгаа ашаг шэмые улам нэмээжэ, хашараг, сарнуудайнгаа, арьбанта байтаһануудайнгаа дунда зэргын шэгнүүрые жэлдэ баһал пүүд пүүдээр нэмээжэ, 4—4,5 центнертэ хүргэхэ зорилго табигдана—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Саашань эдэ арга боломжонуудые бэелүүлхэ тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Ниитын мал ажалай улам саашаа хүгжэхэ хэрэгтэ үбһэ тэжээлэй үшөөл дутамаг абтадаг ушар гол һаад болоно. Шэнэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор мяха абалга—38,2 процентээр, һү—32,6. нооһо үйлэдбэрилгэ 55,6 процентээр дээшэлхэ зэргэтэй.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада, мүнөө малаа үбһэ тэжээлээр 50—55 процент хангадаг байһан һаа, саашадаа зоотехническэ заабариин ёһоор гүйсэд хүрэхөөр янза бүриин тэжээл бэлэдхэдэг болохо шухала. Энээн тушаа элидхэлшэшье, үгэ хэлэһэн олон түрүүшүүлшье тэмдэглэбэ.

— Манай газарта гараа хүргөө, хүлһэеэ гаргаа хада үбһэ ногоон ургаха,—гэжэ Санагын совхозой сабшалангай мелиоративна отрядай начальник Дамдин Бадмаев мэдүүлбэ.—Оролдохо, ажаллаха, газараа илангаяа шэбхэлхэ, үтэгжүүлхэ хэрэгтэй. Шэнэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор хүдөө ажахыда минеральна үтэгжүүлгэнүүд хэдэ дахин ехээр үгтэхэ байна. Таряа талха ургуулдаггүй манай совхоз мэтын үндэр дээрэ газартай нютагуудта сабшалангуудаа һайжаруулхымнай тула да бидэндэ минеральна үтэгжүүлгэ үлэмжэ ехээр үгэдэг һаа, һайн бэлэй. Тиигэбэл, бидэнэр сабшалан, таряалангаа һайса үтэгжүүлжэ, мүнөөнэйхиһөө нэгэ хахад—хоёр дахин ехэ бүдүүн тэжээл бэлэдхэдэг болохобди.

— Танай аймагай олонхи нютагуудта, илангаяа тала газартай ажахынуудта талха таряан һаадгүй ургадаг байна. Ганса сабшалан тухайгаа бэшэ, мүн полинуудайнгаа ургаса дээшэлүүлжэ, малдаа эдюулхэ талха таряа ехээр суглуулжа абадаг болохо тухайгаа бодомжолхо хэрэгтэй,—гэжэ зүблөөндэ хабаадаһан КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо А. Г. Рандин хэлэбэ.—Гүрэнһөө үгтэдэг концентрированнэ тэжээлдэ найдаад һууха бэшэ, малдаа эдюулхэ талха тарягаа өөһэдөө-ургуулдаг болохо шухала.

Энэ һанамжые тон зүбтэй дээрэ тоолоожо, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна агроном нүхэр Доржиев үгэ хэлэбэ.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз гүрэндэ һү, мяха, нооһо худалдаха, малаа үдхэхэ, олошоруулха түсэб, уялгануудаа нилээд үлүүлэн дүүргээ. Энэ амжалтада манай механизаторнуудай, тарияашадай хубита ехэ юм,—гэжэ хэлэбэ.—Һүүлэй жэлнүүдтэ ороохо тарянайшье, тэжээлэй ургамалнуудайшье бараг һайн ургаса хуряажа, малаа янза бүриин тэжээлээр һайса хангадаг болообди. Жэшээлхэдэ, мүнөө жэлдэ га бүриһөө 14 центнер шахуу тарянай ургаса хуряажа, 30 гара мянган центнер ороохо таряа суглуулаабди. Тиигэжэ өөһэдынгөө хэрэглэмжэһээ үлэһэн мянга гаран центнер үрэһэ хүрэнгын обёос аймагайнгаа бусад колхоз, совхозуудта худалдаха арга олдоо.

Тиигээд ойрын жэлнүүдтэ таряан ажалаа хүгжөөхэ талаар ямар зорилгонуудай табигдаһан тухай, мүн ерэхэ тарилгадаа ямараар бэлдэжэ байһан тухайгаа хөөрэбэ.

Ажалай Улаан Тугай орденто й, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай медальтай наһажаал эхэнэр трибунада гаража, «Победа» колхозой гэшүүдэй зүгһөө зүблөөндэ хабаадагшадые халуунаар амаршалаад, үнинэй сэдьхэжэ ябаһан һанал бодолнууд тухайгаа хөөрэбэ.

— Ажал хүдэлмэриеэ эрдэм наукын заабаринуудай ёһоор эмхидхэхэ, түрүү арга дүршэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Зоотехник, ветеринарнуудай заабаринуудые наринаар сахяад, түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлнүүдые оролдосотойгоор хэрэглээд байбал, малһаа һанаһан, зориһон соогоо ашаг шэмэ абахабди, малаа түргэнөөр үдхэхэбди,—гэжэ үнинэй суутай солотой һаалишан Ханда Абидуева хэлэбэ.—Аймаг дотор 100 үнеэн бүриһөө жэлдэ 60-аад тугал абтана гэлсэнэбди. Үнеэдэйнгээ хахад зарим хубиие һубайруулжа, тугал абахагүй гээшэмнай огтошье бүтэхэгүй. Үнэндөө хадаа жэлдэ үнеэнһээ тугал заатагүй абтаха зэргэтэй байхаһаа гадна, шадаад мал харууһалаа һаа, хоёр жэлдэ гурбан тугал абажа болохо юм. Бидэнэр олохон үнеэдһээ тиигэжэ хоёр жэлдэ гурбан тугал абадагшье гээшэбди.

Гүүртээрээ 100 үнеэн бүриин 95 тугал абаһан Баян-голой совхозой түрүү һаалишан Ц-Д. Доржиева малайнгаа ашаг шэмые яажа дээшэлүүлхэ, түл түрсэеэ олсор абаха хэрэгтэ үгөө зорюулба.

— Манай эндэ үнеэдһээн үбэл эртэ тугал абахада алиали талаараа дээрэ гэжэ бидэнэр тоолонобди. Нэгэдэхеэр, үбэл, хабар эртэ гараһан тугалнууд хүсэд түлжэжэ, ондо ороод, түрүүшынгээ жэлэй ногоос хүсэд эдижэ, үбэлжэлгын захалтар бэеэ олоно,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.—Мүнөө үнеэдые искусственнаар үрэжүүлхэ арга үргэнөөр хэрэглэдэг болоһон сагта малаа хэрэгтэй үедөө түлжүүлжэ байха арга бии.

1971 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаһан XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Николай Юмчинов байгша ондо баһал хонин бүриһөө хурьга абахаб. 3 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалхаб гэжэ мэдүүлээд, аймагай бусад хонишодые социалис мүрысөөндэ оролсохыень уряалба. Түрүү хонишоной һүүлээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адуушан Г. И. Яньков байгша ондо баһал гүүн бүхэнһөө унага абажа түлжүүлхэб гэжэ үндэр трибуна дээрэһээ найдамтайгаар мэдүүлээд, аймагайнгаа адуушадые социалис мүрысөөндэ дуудаа, мүрысөө дэлгэрүүлхыень зүблөөндэ хабаадаһан хүн бүхэниие уряалаа.

1972 онойнгоо социалис уялгануудые баталаад, зүблөөндэ хабаадагшад урдань мүрысэдэг Яруунынгаа аймагай хүдөө ажалшадые баһал социалис мүрысөөндэ уриба.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕДЭЙ ПЛЕНУМ

Профсоюзуудай Буряадай областной соведэй эмхидхэлэй пленум болобо.

Профсоюзуудай соведэй президиумэй шэнэ бүридэлдэ эдэ нүхэд һунгагдаа: Л. В. Антонова. Л. А. Асеев, С. Б. Бальжинимаев, А. Р. Болотов, Е. С. Калашников, Л. Д. Мадыева, В. М. Маханов, Л. Ч. Нимаева, П. Н. Петров, И. М. Пытин, Д-Ц. Ринчино, Т. И. Федоров В. И. Черныш.

Нүхэр **Асеев Л. С.** — профессиональна союзуудай областной соведэй түрүүлэгшээр, нүхэд **Ринчино Д-Ц., Антонова Л. В.** секретарьнуудаар һунгагдаа.

Пленум **С. Л. Данжеевые** — эмхидхэлэй-инструкторскэ, **Р. Я. Деренченкые** — үйлэдбэриин-ниитын хүдэлмэриин, **А. Е. Совгирые** — соёлой-ниитын хүдэлмэриин, **А. Д. Карпеевые**,— социальна страхованиин, **И. К. Некипеловые** — финансын, **Е. Г. Дашиевае** юридическэ консультациин таһагые даагшаар, **И. С. Деркачые** — главна техническэ инспекторээр баталаа.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БУРЯАДАЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕДЭЙ ГЭШҮҮД

Антонова Л. В.	Данжеев С. Л.	Пытин И. М.
Анцупова Т. П.	Деркач И. С.	Петров П. Н.
Асеев Л. С.	Деренченко Р. Я.	Прозоров Г. П.
Ахадов К. О.	Денисенко М. Е.	Ринчино Д-Ц.
Батуев В. Г.	Дубинина А. Н.	Слепнев П. Ф.
Балаганский М. И.	Дьяченко М. Ф.	Самбилов Д. Ц.
Базаржапова Г. В.	Егорова В. Н.	Совгир А. Е.
Баданов Д. Б.	Жамсаранов С. Ж.	Старков М. И.
Брянская А. Ф.	Засухин В. Г.	Тыхеева М. Б.
Белоусова А. И.	Иванова Н. А.	Тагаров О. Т.
Балданова В. П.	Калашникова Е. С.	Тадвашкина Н. Л.
Бадмажапова Х. Ж.	Леонов В. А.	Ушакова Л. А.
Бальжинимаев С. Б.	Мадыева Л. Д.	Федотова А. И.
Болотов А. Р.	Миронова Г. П.	Федоренко Ю. И.
Баженов С. М.	Мальцев Н. Н.	Федоров Т. И.
Богомолова Г. С.	Маковей С. И.	Хингеева А. М.
Бардунаев Ч. И.	Маханов В. М.	Чимитова Ц. Н.
Берещинов А. С.	Митрошин С. И.	Червинская Н. И.
Вишнякова Г. Е.	Маркова Т. Е.	Чебунин С. К.
Воронин Г. И.	Нимаева Л. Ч.	Черныш В. И.
Ганькина А. П.	Окишева В. Н.	Щелковников Н. Е.
Габагуева О. И.	Пластинина Е. В.	Шеметова Э. К.
		Щербинин П. Д.

Профсоюзуудай Буряадай областной соведэй гэшүүндэ кандидадууд

Архинчеева А. А.	Гинеев А. А.	Продейвода Е. В.
Бартаханов Т. Б.	Доржиев Д. Н.	Тимофеев В. И.
Блинов Н. А.	Ильин А. Д.	Урбахеев И. О.
Базыкин П. И.	Кихней А. П.	Хорошунова Н. Н.
Булаева А. К.	Кузнецов В. Е.	Цывлев В. И.
Бардунаева А. В.	Манжеханов П. К.	Шопхоев Л. Д.
Ваганов А. Ф.	Некипелов И. К.	Шутуков Б. С.
Верётенов Л. Н.	Остоева З. Р.	

Профсоюзуудай областной организациин шалгалтын комиссиин, гэшүүд

Алдохина А. В.	Бранчуков П. В.	Кузьмин А. М.
Анготаев А. А.	Кузьмина Л. Г.	Онучин В. Г.
Белоплотов А. И.	Кривогорницева М. С.	Рябова Т. А.

СССР-эй ПРОФСОЮЗУУДАЙ XV СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД

Асеев Л. С.	Даржанов А. У.	Полторацкий Б. А.
Врублевская Н. А.	Лысенко Н. М.	Самбилов Д. Ц.
		Ссорова Е. Д.

ЗОРИЛГО…
ХАРААЛ…

СОВЕТ-ЕГИПЕДЭЙ ХАМТЫН КОММЮНИКЕ

Египедэй Араб Республикын президент, Арабуудай Холбоото Республикын союзай Түрүүлэгшэ Анвар Садат хани ёһоной айлшаар февралиин 2-hoo 4 болотор Советскэ Союзда байгаа.

Совет-Египедэй хамтын коммюнике соо мэдээсэгдэһэн ёһоор, А. Садат Советскэ Союзда айлшалха зуураа Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгинтай уулзажа, хөөрэлдэһэн байна. Энэ хэлсээндэ совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад; Египедэй талаһаа — национальна аюулгүй байдалай асуудалнуудаар президентын советник Хафез Исмаил болон бусад хабаадаа.

Найрамдалай, үгэеэ ойлголсолгын ба хани нүхэсэлэй уур амисхалда үнгэрһэн энэ хэлсээнэй үедэ Советскэ Союз ба Египедэй хоёр талада хабаатай асуудалнууд хаража үзэгдэһэн, тэрэшэлэн уласхоорондын шухала асуудалнуудаар һанамжанууд андалдагдаһан байна.

СССР АРЕ хоёрой хоорондохи заншалта хани нүхэсэлэй ба үрэ ехэтэй холбоо барисаанай харилсаанууд эрид хүгжөөгдэнэ, бэхижэнэ гэжэ хоёр тала сэдьхэлээ ханаар тэмдэглэбэ. Совет-Египедэй хани нүхэсэл ба харилсаа холбоо саашадань бүхы хэмжээгээр бэхижэхые хүсэжэ байһанаа хоёр тала дахин гэршэлэн харуулба.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые хаража үзэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаба. США-гай дэмжэлгэтэйгээр Израилиин ябуулжа байһан ээрхэг түримхэй, булимтаралгын политикые хоёр тала эрид шууд буруушааба.

Империализм ба сионизмын хорото ябуулгын үмэнэ арабуудай өөрын хэлбэришэгүй хараа бодолтой байһые совет тала үндэрөөр сэгнэнэ, тэрэ хараа шэглэлынь эб найрамдалда дуратай бүхы гүрэнүүд ба арадууд дэмжэгдэжэ байна. 1967 ондо эзэмдэгдэһэн арабуудай бүхы газар дээрэһээ Израилиин сэрэгүүдые гаргахал гаргаха тушаа Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-то баталан абаһан резолюциин бүхы заалтануудые дүүргэлгын үндэһэ һуури дээрэ Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые зүб замаар гуримшуулхын түлөө саашадаа тэмсэхээр бэлэн байһан тухайгаа хоёр тала дахин гэршэлэн харуулба.

Мүнөөдэрэй байдалай тохёолдоһон дээрэһээ, Советскэ Союз болон Египедэй араб республика иигэжэ мэдүүлнэ: шухалада тоолоно гэбэл: 1967 ондо эзэлгдэһэн арабуудай бүхы газар дайдаһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха, энэ районой бүхы орон ба арадуудай, тэрэ тоодо Палестинын араб зоной эрхэ сүлөө, хүсэл эрмэлзэл хангахые хараалһан Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-то абтаһан резолюцитай, Генеральна Ассамблейн 1971 оной декабриин 13-най резолюцитай зохилдуулан, Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи, үнэн зүб эб найрамдал тогтоохо зорилгоор ООН-ой генеральна секретариин Дүтын Зүүн зүгтэхи тусхай түлөөлэгшэ элшэн сайд Ярринг хабаатай талануудтай зүбшэлгэ энэ дары хэхэ ёһотой.

Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые түргөөр усадхаха хэрэгтэ туһалха араб оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлхын тулада хэрэгтэй бүхы юумэ хэхэ шухала байһаниие гүнзэгыгөөр ойлгожо байһанаа хоёр тала мэдүүлбэ.

США-гай финансова ба сэрэгэй туһаламжа дэмжэлгэтэй Израилиин харата ашын, булимталгын политикын ашаар Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон аюулта байдалые, тэрэшэлэн эзэмдээд байһан арабуудай газарые саашадань бусаахагүй ба ООН-ой шиидхэбэринүүдые сум хэрэгсээхэгүй гэһэн Израилиин политикые хараада абан, хоёр тала араб арадуудай хуулита эрхэ ба хүсэл эрмэлзэл хангаха, Египедэй араб республикада туһаламжа хүргэхэ, тэрэ тоодо тус оронной зэбсэгтэ хүсэнүүдые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээнүүдые дахин хаража, энэ талаар хэдэ хэдэн тодорхой хэмжээнүүд абтахаар хараалагдаба.

Саг үргэлжын эдэбхитэй туһаламжын, Израилиин ээрхэг түримхэй империалис ябуулгада эсэргүү үнэн сэхэ тэмсэл хэжэ байһан Египедтэ ходо дэмжэлгэ хүргэжэ байдагайнь түлөө Советскэ Союзда президент А. Садат Египедэй араб республикын правительство ба арадай нэрэһээ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэбэ.

Уласхоорондын ондоо онсо шухала асуудалнуудаар өөһэд өөһэдынгөө хараа бодол тушаа хөөрэлдэхэ зуураа, империалис ээрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүү, өөрынгөө национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэл ябуулжа байһан арадуудта саашадаа бүхы хэмжээгээр туһаламжа хүргэхөөр бэлэн байһан тухайгаа хоёр тала гэршэлэн харуулба.

Египедэй араб республикын президент Анвар Сададай Советскэ Союзда ерэһэнэй үрэ дүнгөөр сэдьхэлээ ханаһан тухайгаа хоёр тала мэдүүлбэ. Энэ айлшалгань Советскэ Союз ба Египедэй хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондохи хани нүхэсэлтэ уулзалгые үргэдхэхэ шэнэ шухала алхам боложо үгөө. Айлшалгын үедэ үнгэргэгдэһэн хэлсээн болон хөөрэлдөөнүүд СССР ба АРЕ хоёрой хоорондохи заншалта хани нүхэсэлые саашадань хүгжөөлгэдэ, Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгада Египедэй шанга сохилто үгэлгые дээшэлүүлгэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал байгуулха хэрэгтэ туһалха байна.

Я. А. МАЛИК ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

АДДИС-АБЕБЭ. ТАСС-ай тусхай корр. А. Балебанов, В. Васильев иигэжэ дамжуулба:

Колониальна богоолшолго ба арьһэ яһанай илгаа баримталан дарлалгада эсэргүүсэн, сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө тэмсэгшэ Африкын урда зүгэй арадуудай тэмсэлые олон тоото шиидхэбэринүүд дээрээ хуулита гэжэ Нэгэдэһэн Нацинуудай Организаци тоолоһон юм, — гэжэ ООН-ой хэрэгээр саг үргэлжэ байдаг СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик февралиин 3-да Аюулгүйн Соведэй нүүдэл сесси дээрэ мэдүүлээ. Аюулгүйн Соведэй, түрүүн түрүүндэ тэрэнэй саг үргэлжын гэшүүдэй гол зорилго юуб гэхэдэ, Африкын урда зүгэй арадуудые дарлагшад ба богоолшологшодые үмэглэхэ бэшэ, харин тэдэ арадуудта али бүхы туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхэ шухала.

Аюулгүйн Соведэй февралиин 3-най заседани дээрэ Англиин ба США-гай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые шүүмжэлхэ зуураа, совет түлөөлэгшэ иигэжэ онсолон тэмдэглэбэ; тэдэ түлөөлэгшэдэй хэлэһэниинь фашис ба үндэһэ яһанай илгаа баримталан хашадаг, мүрдэдэг ябадалһаа Африкын урда зүгэй арадуудые сүлөөрүүлгэдэ туһа хүргэхэ дурагүй байһанаа далдалха гэһэн һэдэлгэнүүд болоно. Эблэрхэ, үгэ дууласатай, тэсэбэритэй байха гэһэн тэдэнэй урянуудынь шажанай хорото номнолой түһоо шэнжэтэй, мүн Африкын урда зүгэй богоолшологдоһон арадуудые сүлөөрүүлхэ политическэ асуудалнуудые хаража үзэхэ ба шиидхэхэ ябуулгада таарахагүй байна гэжэ Я. А. Малик онсолон тэмдэглэбэ.

...РМЭЛЗЭЛГЭ ...ЭГЭТЭЙ БАЙХАДА

Улаан-Үдын горпищеторгын харьяадахи магазин эдеэ хоол худалдадаг городой магазинуудай эгээл ехэнүүдэй нэгэн юм. Энэ магазин дээрээ 92 хүн тэндэ хүдэлдэг. Ленинэй ордено ЛВРЗ-эй хүдэлмэришэдые хангахаһаа гадна, тэдэнэр өөһэдынгөө коллективэй дунда ехэ хүдэлмэри ябуулжа, элдэб асуудалнуудые шиидхэжэ байдаг.

— Хүн зониие эрхим һайнаар, партиин XXIV съезд дээрэ табигдаһан эрилтэнүүдтэ таарамаар хангахын тула түбхын үүргын коллективэйнгээ дотоодо хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэг гараа һэн. Энээнэй түлөө магазинайнгаа хүдэлмэриие шэнээр ябадаг часы мэтэ болгохо хэрэгтэй байгаа, — гэжэ тус магазинай директор Раиса Михайловна Афанасьева хөөрэнэ.

Энэ хэрэгые коммунистнууд, магазинай комсомолой эхин организаци хүтэлбэриилжэ эхилһэн байна. Түбхын түрүүн социалис мүрысөө эмхидхэлгэ харуулагдаа. Тиигэжэ магазинай гурбан таһагай хүдэлмэрилэгшэд коммунис ажалай таһагада гэһэн үндэр нэрэ зэргэ хүртөө. Мүн хоёр хүндэ «Эрхим наймаалагша» гэһэн үнэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо, нэгэ хүн «Городой эдеэ хоолой эрхим наймаалагша» болоһон байна. Энээнэй хажуугаар магазин «Кругозор» гэжэ һуралсал эмхидхэгдээ. Тэрэнэй хэшээлнүүдтэ хүдэлмэрилэгшэд булта ябадаг. «Кругозорой» хэшээл үргэн. Һурагшад тэндэ уласхоорондын байдалтай, гүрэнэйнгөө дотоодын ажал хэрэгүүдтэй, парти, правительствын гаргаһан тогтоолнуудтай ба КПСС-эй XXIV съездын материалнуудтай танилсана. Мүн тэдэ түрүү дүй дуршэлтэй танилсадаг, худалдаа наймаагай элдэб түрүү онол аргатай һурана, эрдэмээ дээшэлүүлнэ.

— Мүнөө үеын наймаалагшадые урда нилээд горитойхон шэлэнүүд табигдадаг болоо юм. Тэдэнэр хүн зондо зохидоор хандаха, хөөрэлдэжэ шадаха ёһотой юм. Сэхынь хэлэхэдэ, ехэ культурна хүн байха ёһотой, — гэжэ Раиса Михайловна хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ хэлэбэ. — Юундэб гэхэдэ, наймаагаар хүндэ хандадаг, юумэ һурахадань хэлэжэ үгэдэггүй, хэлэн гэхэдээ бадашажархидаг, үгышье һаа муухай хубсаһатай, гараа угаангүй, үһэ зүһөө унжуулһаан юумэн зоной урда гаража, дура гутаадаг наймаалагшад дайралдадаг ха юм даа.

Дурсагдаһан коллективэй ажалайнь амжалта мүн лэ анжархаар. Тэдэ 1971 ондо түсэбһөө гадуур 480 мянган түхэригэй эдеэ хоол үлүү худалдаа юм. Наймаалагшад Шарикова, Кузнецова, Сластина, Бородавкина болон бусадтай хөөрэлдэхэдэмнай, тэдэнэр үшөөл һайн дүнгүүдые харуулха аад, элдэб шалтагааһаа боложо, һанаһандаа хүрэжэ шададаггүйгөө мэдүүлбэ.

Тэдэ шалтагаан тухайнь халта дурдая.

Түбхын түрүүн наймаалагшад «Росбакалея» гэжэ нэгэдэлые шүүмжэлбэ. Тэдэнэр 60 мянган түхэригэй продукт магазинда дутуу үгэһэн байна. Тиихэдээ ямар нэгэн хомор продукт таһалдуулаа бэшэ, харин элдэб янзын, складуудтань элбэгшье продуктнуудые саг соонь эльгээдэггүй байгаа. Энэ тэдэнэй ажалай эмхидхэлэй муунһаа болос.

Мүн Улаан-Үдын макаронно фабрика продуктнуудайнгаа ассортиментыень олошоруудаггүй. Дээдэ сортын макароной, лапшаагай зүйлнүүд хомор байдаг юм.

Гадна магазинда муу шанартай бараан гаргагдадаг. Энээнһээ болоржо наймаан муугаар гүйнэ.

Гэбэшье, зургаадахи магазинай коллектив ехэ түсэбтэй. Энэ жэлдэ наймаалагшадгүйгөөр хүдэлдэг болохо юм. Тиихэдээ шэнэ табан жэл соо наймаанайнгаа эрьесые 4 дахин ехэ болгохоор хараална.

— Энэ зорилгодоо хүрэхэ арга боломжотойбди. Тиигэбэшье, эдеэ хоолоо хадагалдаг складнай бага, муу юм. Тэндэ элдэб оньһожоруулга хэхэ оройдоо аргагүй. Ганса манай магазинай бааза иимэ муу бэшэ, харин бүхы магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд энээн тушаа гомдодог юм. Үдэр бүри гэхээр зоной эрилтэ ургана, тиихэдэнь наймаа хэдэг магазинаймнай талмай үргэдэдэггүй, баазань һайжаруулагдадаггүй, — гэжэ нүхэр Афанасьева һанаагаа зобоно.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

БУРЯАДАЙ АВИАЦИ ХҮГЖЭНЭ

Буряадай граждан авиаци һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ түргэнөөр хүгжэжэ байнхай. Арадай ажахыда, хүн зоной ажаһуудалда тэрэнэй оруулдаг нэмэри угаа ехэ юм.

Республикын граждан авиаци хорин гаран онһоо эмхидхэгдэжэ захалаа һэн. Тэрэ Агаарай флодой нүхэд гэһэн бүлгэмүүдһээ эхиеэ абаһан байна. Тэдэ бүлгэмүүдэй хүдэлмэридэ наһатайшуулшье, залуушуулшье адли эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Агаарай флодой нүхэд (хуряангыгаар ОДВФ) гэжэ бүлгэм манай республикада Бурлёт гэжэ нэршэһэн түүхэтэй. Тэрэнэй түрүүшын эмхидхэлэй суглаан 1923 оной октябриин 17-до Улаан-Үдэдэ болоһон юм. Суглаанда хабаадагшад аймагуудай хүн зондо Бурлётой бүлгэмдэ гэшүүнээр орохые уряалһан хандалга гаргаһан.

Буряад орондоо граждан авиацитай болохын түлөө эхилһэн хүдэлөөе СССР-эй правительство үндэрөөр сэгнээд, Буряад орон Монголой арадай республика хоёрые холбоһон агаарай зам байгуулхыень бүлэг нүхэдые Улаан-Үдэ эльгээһэн байна. Тиигэжэ мэргэжэлтэй авиаторнууд С. Я. Корф, Г. Н. Волобуев гэгшэдэй ударидалга доро эмхидхэлэй хүдэлмэри захалһан байна.

1926 оной июлиин 22-то летчик В. А. Голышев ба бортмеханик Ф. И. Грошев хоёр Улаан-Үдэ—Улаан-Баатар гэһэн агаарай замаар түрүүшынхеэ ниидэбэ. Тус замые хангаха Зүүн-Сибириин авиаторнуудай бүлэг эмхидхэгдэжэ, тэрэнэй начальнигаар нүхэр Г. Н. Волобуев томилогдоо. Түрүүшынгээ жэл тус бүлэг 190 дахин ниидэжэ, 417 хүниие, 12 тонно ашаа шэрэһэн байна.

Агаарай тус зам жэл ерэхэ бүри түргөөр хүгжэжэ эхилээ һэн. Тиигэжэ Буряадай авиаторнуудай коллектив 1934 ондо 37 экипажтай болоод байба. Тэдэнэй командираар лётчик-коммунист Н. Т. Бобылев томилогдожо, республикын аймагуудые ниислэл хототой агаарай замаар холбохо гэһэн хүдэлмэри эхилһэн гээшэ. Тиигэжэ 1937 ондо Баргажанда түрүүшын самолет хэдэн хүнтэйгөөр бууба. 1940 ондо Улаан-Үдэ—Багдарин, Улаан-Үдэ—Баргажан гэһэн замаар самолёт үргэлжэ ниидэдэг, харин бусад аймагуудта хэрэгтэй сагта ошодог болоод байгаа юм. Республика доторхи агаарай замай утань 1941 ондо 3165 километртэ хүрэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилхэдэ Улаан-Үдын авиаторнуудай урда сэрэгэй лётчигуудые бэлдэхэ харюусалгатай зорилго табигдаһан байна. Дайнай дүүрэхэдэ тэдэнэй ажал бүри ехэ болоо. Арадай ажахые һэргээн бодхоолсохо хэрэгтэ хабаадажа, ашаа шэрэхэ, хүн зониие зөөхэ ба ой модо галһаа сахиха, хүн зоной элүүрые хамгаалха болон бусад ажал хэдэг һэн.

Парти, правительствын хэмжээ ябуулгануудай аша туһаар Буряадай авиаци 1951 онһоо эхилжэ АН-2 түхэлэй самолёдуудаар зэбсэгжэбэ, тэрэнэй һүүлээр ЯК-12, ЛИ-2 гэһэн самолёдууд ерээ һэн. Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ республика доторнай агаарай замаар хэр ехэ ажал хэгдээб гээд хараа һаа, эдэ тоонууд гэршэлнэ: 1946 онһоо 1958 он болотор агаарай замаар ашаа шэрэлгэ 40,8 дахин, хүн зониие шэрэлгэ 20,8 дахин, почто зөөлгэ 5,7 дахин ехэ болоһон байна.

Гэхэтэй хамта, түргэн дабшасатайгаар урагшаа хүгжэжэ байгаа үе саг Агаарай флодой урда шэнэ эрилтэнүүдые табижа эхилбэ. Граждан авиациин техническэ үндэһэ һуурине хүгжөөхэ, баазыень һайжаруулха, хүдэлмэриинь арадай ажахытай нягта холбоотой болгохо, эрдэм наукын оньһон техникын түйлалтануудые хэрэглэхэ хүдэлмэри эхилээ һэн. Тиигэжэ Буряадта реактивна самолёдууд, МИ-2 түхэлэй вертолёдууд ерэбэ, гадна АН-10 гэдэг томо самолет буудаг болоо. 1965 ондо Буряадта 205 мянган хүн самолёдоор ябаһан байгаа һаань, 1970 ондо тэдэнэй тоо 491 мянга болоо, энэ саг соо ашаа шэрэлгэ 1,6 дахин, почто шэрэлгэ 2,4 дахин ехэ болоо.

Харин наймадахи табан жэлэйнгээ түсэбые манай республикын авиаторнууд Граждан авиациин Зүүн - Сибириин управлениин бусад коллективүүдһээ уридэ 1970 оной октябриин 10-да дүүргэһэн байна. Багша Ленинэй 100 жэлэй, Октябриин хубисхалай 50 жэлэй ойнуудые угтуулан, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлһэниинь элитэ. Энэ хэрэгтэ партиин комсомолой ба бусад ниитэ эмхинүүдэй үүргэ тон ехэ юм. Авиаци арадай ажахыда, илангаяа хүдөө ажахыда тон ехээр хэрэглэгдэдэг болоо, ашагта малтамал бэдэрэлгэдэ байгаалиин баялиг, хүн зоной элүүрые хамгаалгада тэрэнэй хубита сэгнэшэгүй ехэ.

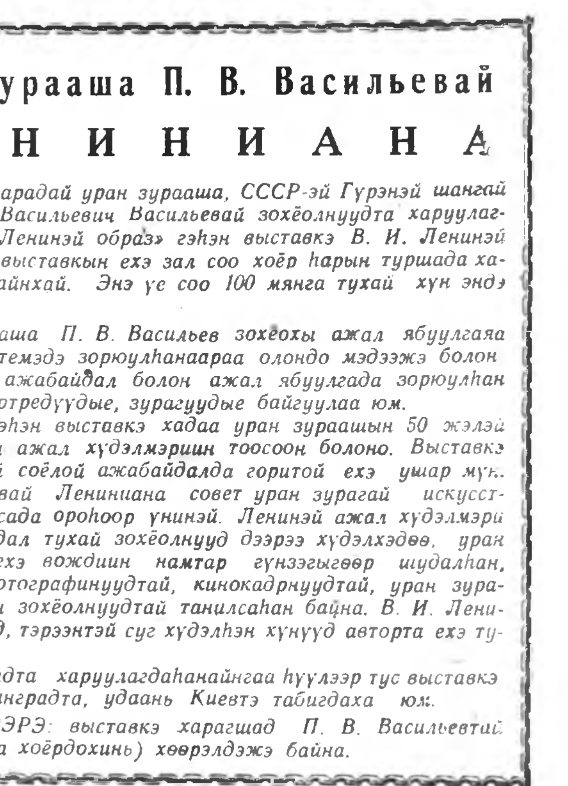
Буряадай авиаторнуудай состав дайнай һүүлэй жэлнүүдэйхидэ орходоо 8 дахин ехэ болоо юм. 1946 ондо оройдоол 4 буряад лётчик байһан һаа, мүнөөнэйнь составай 10 процентнь болонхой. Тэдэнэй дунда элдэб янзын мэргэжэлтэд олон.

Наймадахи табан жэлэй түсэбые амжалтатай дүүргэһэнэйнгээ түлөө Буряадаймнай 14 авиатор совет правительствын зүгһөө дээдэ шагналнуудта хүртөө юм.

Буряадай авиаторнууд шэнэ, юһэдэхи табан жэлдэ ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлаха түсэбтэй. Тэдэнэй үгэдөө хүрэхэнь лабтай.

В. КАРПОВ.

Уран зурааша П. В. Васильевай ЛЕНИНИАНА

«РСФСР-эй арадай уран зурааша, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Петр Васильевич Васильевай зохёолнуудта харуулагдаһан В. И. Ленинэй образ» гэһэн выставкэ В. И. Ленинэй Түбэй музейн выставкын ехэ зал соо хоёр һарын туршада харуулагдажа байнхай. Энэ үе соо 100 мянга тухай хүн эндэ орожо хараа.

Уран зурааша П. В. Васильев зохёохы ажал ябуулгаяа Ленин тухай темэдэ зорюулһанаараа олондо мэдээжэ болонхой. Ильичэй ажабайдал болон ажал ябуулгада зорюулһан олон тоото портредүүдые, зурагуудые байгуулаа юм.

Эндэ нээгдэһэн выставкэ хадаа уран зураашын 50 жэлэй туршада хэһэн ажал хүдэлмэриин тоосоон болоно. Выставкэ нээлгэ—оронной соёлой ажабайдалда горитой ехэ ушар мүн. П. В. Васильевай Лениниана совет уран зурагай искусствын алтан жасада oроһоор үнинэй. Ленинэй ажал хүдэлмэри болон ажабайдал тухай зохёолнууд дээрээ хүдэлхэдөө, уран зурааша агууехэ вождиин намтар гүнзэгыгөөр шудалһан, олон тоото фотографинуудтай, кинокадрнуудтай, уран зурагай искусствын зохёолнуудтай танилсаһан байна. В. И. Ленинэй хани нүхэд, тэрээнтэй суг хүдэлһэн хүнүүд авторта ехэ туһа хүргөө.

Москвагайхидта харуулагдаһанайнгаа һүүлээр тус выставкэ түрүүлэн Ленинградта, удаань Киевтэ табигдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэ харагшад П. В. Васильевтай (баруун гарһаа хоёрдохинь) хөөрэлдэжэ байна.

ХИЛЫН САДАНАГАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

„Һайнта даа, Советскэ Союз"

ВАШИНГТОН. ТАСС-ай корр. Н. Пахомов иигэжэ дамжуулба: «СССР-эй республикануудай арадай зохёол бүтээл» гэһэн совет выставкэ эндэ ехэ амжалтатайгаар үнгэржэ байна. Гурбан неделиин турша соо энээниие 62 мянга гаран хүн хараа. Улад зон таһалгаряагүй ерэжэл байна.

Выставкэ харагшадай һанамжын дэбтэртэ олохонииньород хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн баярай тэмдэглэлнүүд: «Гайхалтай һонин зүйлнүүд», «Һонин даа», «Һайнта даа, Советскэ Союз» гэһэн бэшэлгэнүүд бии. Вашингтондо байдаг Пегги Хеггерти иигэжэ бэшэнэ: «Минии хараһан выставкэнүүдһээ эгээн һайханиинь энэ болоно». «Гайхамшаг байна. Соёлой талаар Советскэ Союз Холбоото Штадууд хоёрой хоорондын харилсаае үргэдхэхэ шухала», — гэжэ Миссисипи штадһаа ерэһэн нэгэ хүн һанамжын дэбтэртэ бэшэбэ.

Манай выставкые хүн зон ехэтэ һонирхон харана. Тиимэһээ «Коркоран» музейн захиргаан выставкын болзор табан үдэрөөр һунаахыемнай гүйгаа гэжэ выставкын директор А. М. Дюжев ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ.

Шэл һубһан, эхэнэрнүүдэй гоёолто, алтан ба мүнгэн дээрэ һиилэн бүтээһэн дагестан, украин зүйлнүүд, Прибалтикын хибэсүүд, Молдавиин ковернууд ба бусад олон экспонадууд ехэ һонирхол үүсхэнэ.

Этигэл мэдэрэлэй түлөө сүүдлэнэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС-ай корр.). «Сан-Хосегэй сүүдтэ даб дээрэхи соносхолгын үедэ үгэ хэлэхэдээ, «Намда эсэргүү хорото үүсхэлгын хэрэг Калифорни штадай засагаархидаар эмхидхэгдээ», — гэжэ Анджела Дэвис мэдүүлбэ. Калифорниин университедтэ багшалжа байха үедэм намайе хардаха зорилготой кампани Калифорниин засагаархид эхилээ бэлэй. Ехэ тушаал зэргэтэй расистнууд А. Дэвисэй хараа бодолые, социальна үнэн зүб байдалай түлөө, негрнүүдтэ, бага яһатанда тэгшэ эрхэ олгохын түлөө тэмсэдэг шэн зоригто тэмсэлыень хүлисэжэ шадахагүй байгаа.

А. Девисэй үгэ хэлэхын хажуугаар, сүүдэй байшангай дэргэдэ ехэ демонстраци болобо. Тэрээндэ хабаадагшад А. Дэвисые гар даалгаар дары сүлөөлхэ, сүүдэй зүблөөе ондоо городто абаашаха эрилтэ табиба.

А. Дэвисые сүлөөлүүлхын түлөө тэмсэдэг национальна нэгэдэмэл комитедэй түлөөлэгшэд Сан-Хоседэ зарлагдаһан пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, сүүдэй байшангай дэргэдэ жагсаал хэхые хориһон хархис шэнэ хуули буруушааһан демонстраци февралиин 14-дэ үнгэргэхэ түсэб тухайдаа соносхоо.

Негритян арадай эрэлхэг басагые хархис засагаархидай хашажа мүрдэжэ байһыень буруушаалгын митинг дээрэ суглараг шад. — Нью-Йорк штадай Сафферн хотын олон зуун зон А. Дэвисэй тэмсэлые һайшаан дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Ганын газетэнүүдэй мэдээсэл

АККРА. (ТАСС). Национальна абаралгын соведэй түрүүлэгшэ полковник И. Ачампонгтой Советскэ Союзай элшэн сайд В. И. Череднигэй уулзаһан тухай мэдээсэлнүүд Ганын газетэнүүдэй эли газарнуудтань тунхаглагдаа. Тэгшэ эрхэтэй, үгэеэ ойлголсодог, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсадаггүй байха гол ёһонуудые үндэһэ болгон Ганатай хани ёһоной харилсаа сахиха, хүгжөөхөөр Советскэ Союзай бэлэн байһан тухайда элшэн сайд Советскэ правительствын үмэнэһөө мэдүүлбэ. Советскэ Союзтай һайн харилсаатай байха гэһэн Национальна абаралгын соведэй хүсэлэнгые Советскэ правительство һайшаан дэмжэнэ гэжэ элшэн сайд хэлэһэн байна.

Национальна абаралгын соведэй түрүүлэгшэ полковник И. Ачампонг хани ёһоной халуун хүсэлэнгэйнь түлөө Советскэ правительствада баясхалан хүргөөд, Гана Советскэ Союз хоёрой хоорондын харилсаанай саашадаа хүгжэхэ, батажаха байһанда этигэдэгээ элирхэйлэн мэдүүлбэ.

ЛОНДОН. Ольстерой түрмэдэ хаагдагшадта хэрзэгы шэрүүнээр, зэрлиг дошхоноор хандаһан ушар Англиин улад зоной дура гутаана. Англиин ажалшан арад Британиин сэрэгшэдэй Хойто Ирландида гутамшаг муухай ааша гаргалгада эсэргүүсэлтын демонстраци һаяхан ниислэл хотодо хээ. Лондоной үйлсэ гудамжануудта демонстраци хэгшэд Ольстерто түрмэдэ һууһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ табиһан байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БҮХЫ АМЕРИКЭ БУРУУШААНА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ольстерто Англиин мүрдэлгэшэдэй гаргаһан хорото аашануудые буруушаалгын хүдэлөөн бүхы Холбоото Штадууд дотор дэлгэрээ. Нью-Йоркдо, Чикагада, Сан-Францискада, Бостондо, мүн бусад городуудта ехэ митингнүүд, жагсаалнууд болоно. Үнгэрэгшэ воскресениин үдэр Лондондерриин амгалан зониие Англиин сэрэгшэдэй зэрлиг муухайгаар хюдаһан тушаа зэбүүрхэл мэдүүлнэ.

«Хойто Ирландида эрхэ сүлөө олгохо!», «Английска алууршадые харюусалгада хабаадуулха!», «Солдадуудаа Ольстерһоо гаргагты!» гэһэн уряануудые баринхай жагсаалшад Нью-Йоркдо, ООН-ой дэргэдэхи Англиин түлөөлэлгэтэ эмхице һахин зогсобо.

Бангладешэй Арадай Республикые Финлянди, Англи, ФРГ, Норвеги, Швеци, Дани мэдэрбэ

Бангладешэй Арадай Республикые бэеэ дааһан гүрэн гэжэ Финляндиин мэдэрһэн тухай шиидхэбэри Финляндиин президент У. Кекконен баталба.

***

Англиин правительство Бангладешэй Арадай Республикые мэдэрээ, — гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй ба Холбоото Нацинуудай хэрэгүүдые даадаг министр А. Дуглас-Хьюм Англиин парламентын общинануудай палата дээрэ мэдээсэбэ.

***

ФРГ-гэй правительство Бангладешэй Арадай Республикые мэдэрхэ гэжэ шиидхээд, посольствонуудай зэргэтэй дипломатическа харилсаа тогтоохые Бангладешэй правительствада дурадхаа.

***

Тэрэшэлэн Норвегиин, Швециин, Даниин правительстванууд Бангладешэй Арадай Республикые мэдэрбэ.

(ТАСС).

7 МИЛЛИОН ҮЛҮҮТЭЙ ЗОН БУСАА

ДЕЛИ. (ТАСС). Хашагдан зугадаһан 7 миллион үлүүтэй зон Эхэ ороһдоо—Бангладешэй Арадай Республикада бусаба.

Хашагдан зугадажа, Индиин газар дээрэ саг зуура ошоод байһан хүнүүдэй байдал хүнгэдхэхын тула Индиин правительство 150 мянган тонно эдеэ хоолой зүйл тэдээндэ үгөө. Индиин ба Бангладешэй правительстванууд хашагдан зугадаһан хэдэн миллион хүнүүдые гэр байраар, медикаментээр, бусад шухала зүйлнүүдээр хангахын тула мүн лэ оролдолго гаргажа байнхай.

Забастовкын долгин эбхэрһээр

ЛОНДОН. (ТАСС). Британиин аралнууд дээрэ хүдэлмэришэдэй буһалгаан улам үргэдэһөөр. Ушарынь юуб гэхэдэ, орон доторхи хүдэлмэригүй хүнүүдэй тоо миллион үлүүтэй болобошье һаань, ажалһаа гаргалга зогсоогдоногүй.

280 мянган шахтёрнуудһаа гадна, Линвудтахи «Крайслер» гэжэ компаниин заводуудай 7 мянга шахуу автомобильшад дүрбэ недели шахуу соо забастовкодо хабаадажа байна.

Найма мянган хүдэлмэришэдтэй Ковентриин автомобильна хоёр завод хүдэлхэеэ болинхой. Манчестерэй промышленна районой хэдэн мянган хүдэлмэришэд предприятинуудые хааһыень буруушаалгын хүдэлөөндэ хабаадана.

ГЭМТЭД СҮҮДЛЭГДЭХЭНЬ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Иллинойс штадай сүүдэй зургаанууд олон һарын туршада хойшо татаһанай һүүлээр, штадай полициин начальник Хенрейхениие, тэрэнэй туһалагша ба полициин бусад 12 тушаалтаниие сүүдэй харюусалгада хабаадуулха гэһэн тогтоол гаргаба. «Хара эрбис» гэдэг негритян түрүү үзэл бодолтой партиин хоёр ударидагшын алагдаһан ушар байдал элишэлхэ баримтануудые нюугаа гэжэ тэдэнэр гэмнэгдэнэ.

1969 оной декабриин 4-дэ Иллинойс штадай «Хара «Эрбис» гэжэ эмхиин Чикагадахи штаб-байрада полициинхид добтолһон байгаа. Тэдэнэр штаб-байра худар захагүй буудаһан, партиин нютагай эмхиин хүтэлбэрилэгшэ Фред Хэмптонниие, тэрэнэй туһалагша Марк Кларкые сэхэ буудажа алаһан юм. Иллинойс штадай засагаархид тэрэ гэмтэ ябадалай мүр сараае үгы хэхын, полициин мундиртай гэмтэдые сагааруулхын тула али бүхы юумэ хэһэн байба. Тэдэнэр баримтануудые зорюута бусайдуулһан, полициинхид «хамгаалгын хэмжээ хуулитаар абаа» гэжэ соносхоһон байна.

Негритян ударидагшадай хосорһон бүхы ушар байдалые элирүүлхын тула томилогдоһон ехэ жюри олон тоото документнүүд ба баримтануудые удаан саг соо хаража үзэһэнэй һүүлээр, полициин баримтануудай үндэһэгүй худал байһые тэмдэглэхэһээ гадна, Хэмптон, Кларк гэгшэдые алаһан ушар байдал элишэлхээр шухала баримтануудые нюуһанайнь түлөө штадай полициин начальник Хенрейхениие, полициин бусад хэдэн тушаалтадые сүүдтэ үгэхэ гэжэ һанамжалаа.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

СОЁЛОЙ ҺОНИНУУД

ДУУ, ШҮЛЭГӨӨ БЭЛЭГЛЭЭЛ

Литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдые арад зон хаанашье тон халуунаар, хүндэтэйгөөр угтажа абадаг. Хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэдэг Улаан-Үдын техникумдэ һурагшад композитор Ж. Батуев, дуушан Д. Дашиев, уран зурааша А. Н. Сахаровская, искусствовед С. Мунгалова болон уран зохёолшо Ц-Д. Дондокова гэгшэдтэй уулзажа, хөөрэлдэһэн байна.

Урилгаар ерэһэн айлшан бүхэн өөрынгөө зохёохы хүдэлмэри тухай хөөрэһэн, дуу, шүлэгөө уншаһан, хүгжэм, зурагуудтаа танилсуулһан байха юм.

Глинкын нэрэмжэтэ конкурсын лауреат бэлигтэй дуушан Дугаржап Дашиевай хонгёо хоолой сэнхир хүхэ Байгал шэнгеэр шэмэглэгдэһэн сценэ дээрэһээ жэгтэй һайханаар зэдэлһэн байна. Тэрэнэй дуулаһан дуунуудые сугларгшад тон һайхашаан шагнаа.

М. МЕДОВАЯ.

ҮШӨӨ НЭГЭ ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Гүрэнэй ород драмын театр үсэгэлдэр үдэшэ Николай Анкиловай «Дайнда нүхэрөө алдаһан эхэнэр» гэһэн гурбан акттай шэнэ зүжэг харуулба.

Залуу режиссер, урдань архитектор ябаһан Зинаида Внукова гэгшэ энэ зүжэгые найруулан табиба.

Мүн театрай залуу актер Сергей Панков найруулан табигша Зинаида Внуковатай хамта энэ зүжэгые урлан шэмэглэбэ.

Театрай тус зүжэгтэ ехэ анхаралаа хандуулжа, өөрынгөө сценэ дээрэ табиһаниинь һайшаалтай. Юундэб гэхэдэ, энэ зүжэг дотор манай ороной олон түмэн арад зоной хуби заяае, дайнай хатуу жэлнүүд, дайнай һүүлээрхи үеын үнэншэмөөр, сэдьхэл зүрхэ доһолгомоор театрай артистнууд харуулжа шадаа.

Илангаяа артистнууд В.А. Порошин (Андрей Ворохов), Буряадай АССР-эй арадай артистка К. Т. Никулина (Полинка), артистнууд Г. А. Пороненко (Марийка), А. К. Мизевич — (Прышев) гэгшэд харагшадай яһала үнэншэмөөр, эли тодо образуудые бүтээжэ шадаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Гэбэшье тэды эды дутагдалнууд бии ааб даа. Жэшээнь, гурбадахи актда гүрэндэ ороохо тушааха гэһэн үзэгдэлдэ актернууд дан үлүүсэ шагнаар хашхаралдана. Тиигэбэшье энэ тэды дутагдалнууд ябан байтараа, усадхагдаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Театр тус зүжэгөө Загарайн аймагта үнгэргэгдэхэ литература болон искусствын үдэрнүүдэй үедэ табиха юм.

Б. ГАЛСАНОВ.

„ОШОХОН" ЯЛАБХЯ

Дүтэ наашада зэргэсүүлэшэгүй үндэр һайхан, уужам һаруул, 400-гаад хүнэй һууритай соёлой байшан Хамни тосхондо бодхоогдоо һэн. Һая энэ байшанда «Ошохон» («Искорка») гэжэ үхибүүдэй кинотеатр нээгдэбэ.

Шэнэ кинотеатрай захиргаанда гол түлэбтөө 7-дохи «б» классай һурагшанар томилогдонхой. Директорынь—тус классай һурагша Саша Русанов, кассир, контролер, киномеханигай туһалагшанар гэхэ мэтын тушаал зэргэнүүд—баһал энэ классайхидта даалгагдаа.

Энэ классай һурагшанарай, мүн тэдэнэй багша А. И. Яньковагай һанаашалга, эдэбхи үүсхэлээр шэнэ кинотеатр нээгдэжэ, Хамни тосхоной үхибүүдые баясуулаа ха юм. Кинотеатрай нээгдэһэнһээ хойшо үхибүүдэй сеанснуудта гурим журам элитээр һайжараа.

Өөһэдын кинотеатртай боложо, үхибүүдтэ, хүхюун болоо даа!

Манай корр.

Захаамин.

ЭХЭ, ЭСЭГЭ ШЭНГЕЭР

Балшар заахан үхибүүдэй сэбэр агаарта амарха хэрэгтэнь Улаан-Үдын Октябрьска районой комсомолшууд хододоо анхарал хандуулжа байдаг. Мүнөө районой комсомол, залуушуулай үүсхэл оролдолгын ашаар ехэ ехэ гэрнүүдэй газаа үхибүүдэй хоккей наадажа байха тусхай талмай түхеэрэгдэһэн, багашуулай һолжорхо ташалан модоор хэгдэһэн байха юм. Эдэ бүгэдын ашаар Павловай нэрэмжэтэ гудамжын 10-дахи, Карл Марксын нэрэмжэтэ бульварай 17, 22, 23-дахи гэрнүүдэй дэргэдэ түхеэрэгдэһэн елүүр дээрэ үхибүүдэй шаг шуугаатай наадажа байхыень харахада ехэл урматай байдаг. Тиихэдэ эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ, коммунистка А. В. Грехова, гэшүүд О. Ф. Бессонова, З. Я. Медведева, Н. Т. Бородельникова болон бусад үдэртөө, үдэшэндөөшье үхибүүдэй газаагуур наадаха, сэнгэхэдэ тэдэнэртэй сүг ябалсажа, наада зугаа эмхидхэдэг, үйлсэ талмай дээрэ журам сахидаг болоһон байна. Мүн эдэнэрэй хүсөөр һурагшадай амаралтын үедэ Дээдэ-Онгостойн үзэсхэлэн гоё газарта хоёр удаа ошожо, санаар һолжорһон, хоёр удаа кинотеатртa орожо, уран һайханай фильм хараһан байна.

— Бидэнэр үхибүүдтэйгээ газаа ябахадаа, илангаяа үйлсэ хүндэлэн гарахадаа, яажа бэеэ абажа ябахаб, наһатайшуулые хүндэлхэ, һургуулидаа журам һайтай ябаха гэхэ мэтэ асуудалнуудаар хододоо хөөрэлдөө үнгэргэжэ, багашуулай һонирхоһон асуудалнуудта харюусажа байдагбди,—гэжэ домоуправлениин эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Грехова хөөрэнэ.

Мүнөө тус соведэй гэшүүд февраль-март һаранuудта үхибүүдэй дунда ямар хүдэлмэри ябуулхада зохид һайн байхаб гэһэн түсэб табиһан байна. Жэшээнь, эдэнэр үхибүүдые дахуулжа түүхын музей ошохо, ханын газетэ гаргаха, аха классай һурагшад хоккейн талмай һайн байлгаха, гэрэй газаагуур һуулгагдаһан һөөг бургааһа харууһалха гэхэ мэтэ даабаринуудые абаһан байха юм. Игэжэ Октябрьска районой комсомолшууд, залуушуул үбгэд, хүгшэд һайн дураараа балшар заахан үхибүүдэй дунда эхэ, эсэгын оронда үдэртөө эдэнэртэй хүхюун наада зугаа эмхидхэжэ, сэнгүүлжэ байдаг лэ.

Д. КОЛМАКОВ.

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда. Республикын промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбоонэй хүдэлмэрилэгшэдэй 1972 оной социалис уялганууд. Хүдөө нютагуудһаа абтаһан һонинууд. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. В. Никифоровэй «Ажалшадай аша туһада» гэһэн статья. «Мастер — харюусалгатай тушаал» — Н. Федотовой статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. Совет-египедэй хамтын коммюнике. «Хорон хабдар үбшые зайсуулжа болохо гү?» гэһэн АПН-эй статья. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Амаралтын үдэрэй хуудаһан. Спортын һонинууд. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА.
13.00 — дамжуулгын программа. 13.05 — «Будильник» гэһэн һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 13.35 — орон доторхи һонин. 13.45 — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 14.30 — Киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб. 15.30 — «Олимпиин үбэлэй XI нааданууд» гэһэн дамжуулга. 17.40 — телевизор харагшадай асуудалнуудта харюу. 18.30 — «Олимпиин үбэлэй XI нааданууд» гэһэн дамжуулга. 19.30 — киновикторина.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
21.30 — концерт.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА.
23.00 — орон доторхи һонин. 23.05 — «Олимпиин үбэлэй XI нааданууд» гэһэн дамжуулга. 23.45 — концерт.

АМАРАЛТЫН ҮДЭРЭЙ РЕПОРТАЖ

«ОРОЖО ХАЙРЛАГТЫ!»

БУРЯАД хүнэй хүндэшые, айлшадаа тон урихананаар, баяртайгаар, налагай зохидоор угтадагые мэдэнэ ёһотойт. Хүндэлдэг эдеэ хоолынь олон янзын ааб даа. Зүгөөр мүнөөнэй хүндэ—амтатай эдеэ хоолнуудай нэгэн юуб гэбэл, буряадай бууза болоно.

— Улаан-Үдэ хотымнай столово бүхэндэ шахуу бууза хэдэг болошоо юм байна... Ород, буряад, татаршье — бултадаа буузын ээлжээндэ зогсоно, һүтэй үдхэн ногоон сай амтархан ууна.

— Бууза хэхыеньшье хэнэл даа. Буузашье гэжэ даа... Гэртээл мушхаһан буузаһааш үлүү юумэ олдогшогүй.

— Зүб даа. Хүдөөгэйшье столовонуудта бууза баһал хэнэ...

— Тиимэ, тиимэ. Тиибэшье һанаһанда хүрэнэгүй.

Иимэ хөөрэлдөөнэй болохые нэгэтэ бэшэ дуулагдаһан байна.

Теэд... Мүнөө...

— Хушуун-Үзүүрэй столоводо ороол һаа, ёһотой буряад бууза эдихэл һэнши.

— Мухар-Шэбэр, Бэшүүр ороһон автобусууд ород Барай столовын газаа энэнэй урда тээ тогтодог һаа, мүнөө болёо.

Ингэжэ хөөрэлдэхые баһал дуулагдаа. Теэд хоёр нюдөөрөө хаража, эдеэ хоолыень өөрөө амталжа үзөөгүйдөө, энээн тухай хөөрэхэнь бэрхэтэй бшуу.

...«Знамя Ленина» колхозой түб бууса — Хушуун Үзүүрэй столовын газаа хоёр автобус ерэшэнхэй. Замда ябаһан хүнүүд үдын хоол барихаяа оронхой хаш.

Ехэ бэшэхэн столово соо хүн дүүрэн. Буфедтэ—ута ээлжээн. Хэншьеб тэндэ уршаганана:

— Хэзээ эдеэлжэ гараха зон гээшэбибди?

Тэндэһээ нэгэ хүн тэрэнэй һанаае амаруулна:

— Хүлеэжэ бү яда! Эндэш жэгнүүрынь олон юм. Энэ бэеэрээ бууза гээшые амтархан хүхэжэ, хурганайнгаа забһараар тоһо гоожуулжа һуухаш. Хүлеэжэ бү яда!

Буфедэй наймаашан Анастасия Михайловна Омбоева ехэл сүлөөгүй. Забда залигүй гэхээр тэрэнэй гарнууд сааһан дээгүүр гүйнэ, эдеэ хоол бэшэнэ, шоото пишаганаса татана, мүнгэ һаршаганаса тоолоно.

Хоол бэлдэдэг газарай сонхын хажууда хүнүүд олоороо зогсонхой. Амһарта угаагшад Соледой Гомбожапова, Надежда Цыдыпова хоёр һахы һалаг бууза зөөнэ. Хангалтайхан, хоншуухан үнэр гаража, уурал бааяна.

Тогоошод Татьяна Борисовна Мальцева Дулма Шириповна Хишектуева хоёр бууза хэжэ, бууза шанажа ехэл сүлөөгүй. Нюдаргын зэргэ томо буузанууд жэгнүүр соо табигдажа, ууралай шанга охиндо арбан табахан минутын туршада болоодхино. Шуран түргэн гарнууд амтатай эдеэ хоол аятайгаар абажа, шаажан табагууд соо хээд орхино.

Хүнүүдшье столдо һуужа, бууза гээшыеш эдижэ эхилнэ даа... Магтана. Ёһотойл буряад бууза!

Энэ столово нээгдэһээр тиимэшье үнинэй бэшэ. 1969 оной январиин 20-ной үдэр нээгдэһэн юм. Теэд тиихэ үедэ тусхай һургуулитай, тогоошоной мэргэжэлтэй хүн Хушуун-Үзүүртэ үгы һэн. «Знамя Ленина» колхозой ветеран, буряад эдеэ хоол хэхэдээ ехэ бэрхэ Данзан Нагмитович Нагмитовые эндэ хүдэлжэ, бууза саашадаа хэхэ хүнүүдые һургахыень гуйһан юм. Нүхэр Нагмитов баяртайгаар зүбшөөгөө.

Харин мүнөө харагты! Тогоошод бууза хэхэдээ, ямар бэрхэнүүд болооб?!

Столовые даагша Татьяна Борисовна Мальцева хөөрэнэ:

— Машинаар хэршэгдэһэн мяхаар хэгдэһэн бууза балай мүртэй байхагүй, мяханиинь борсойжо хатуу болошоод, шүүһэ шүлэгүй байха гэжэ түрүүн хүнүүд хэлсээ һэн. Теэд манай машина томо нүхэтэй. Тиихэдээ гараар хэршэһэндэл тон адли мяхан гарана бшуу. Сэдьхэл зүрхэнһөө оролдожо хэһэн эдеэн хэзээшье амтатай байдаг.

Мухар-Шэбэрэй аймпотребсоюзай Октябрьска сельпогой түрүүлэгшэ Иван Мункуевич Генинов дээрэнь нэмээнэ:

— Столовымнай байрань үйтаншаг даа. Теэд яахабши. Хушуун Үзүүртэмнай худалдаа наймаанай түбэй бии болоходо, амарха зон аабзабди. Мүнөө дээрээ нигээд лэ байнабди. Хэды тии бэшье хүнүүд гомдоногүй, харин эдеэ хоолыемнай магтажал гарадаг.

Үнэхөөрөөшье столовын коллектив суурхажа эхилэнхэй. Буряад бууза хайшан гэжэ хэхэ, яажа мяхыень бэлдэхэ, гурилыень ямараар бажууха, хайшаагаар, хэды саг соо шанаха тухай энэ столовын дүй дүршэлые «Крестьянка» гэһэн түбэй журнал магтаа, үргэнөөр бэшээ һэн. Эндэ хүн зон хододоо олон байдаг. Хоёр томо жэгнүүр соо хэдэн зуун бууза гансата шанагдана.

Эндэ ганса бууза хэгдэнэгүй, лапшаатай буряад шүлэн, щи, ногоон сай шанагдана. Тэдэньшье һайн шанартай.

Баясхалан, гомдол бэшэдэг дэбтэрыень абажа харанабди. Иимэ тэмдэглэлнүүд тэндэ бэшээтэй:

— Бидэнэр Буряад орондо түрүүшынхиеэ ерээбди. Бууза гээшэмнай ехэл амтатай эдеэн байна. Ямар һайнаар хоол бэлдэдэг тогоошод бэ? Баясхалан хүргэгшэд Калуши, Ананин. Манай адрес: Харьков хото, Данилевскиин гудамжа, 10.

«Хушуун Үзүүрэй буузын столоводо орожо, ехэл һэйнаар эдеэлжэ гарабабди. Һайн даа. А. Конечных, жолоошон».

Баясхалангууд, баясхалангууд... Столовын коллектив һара бүринигөө түсэб ходо үлүүлэн дүүргэнэ. 1971 оной дүнгөөр энэ коллективтэ аймпотребсоюзай Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа һэн.

...Мухар-Шэбэрэй трактаар ябаа һаа, Хушуун Үзүүрэй бууза хэдэг газарта заатагүй орыт, нүхэд! Ёһотой буряад буузын амта тэндэл үзэхэт.

«Орожо хайрлагты!»

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Буфедэй наймаалагша А. М. Омбоева ехэл сүлөөгүй. 2. Бэрхэ тогоошод Д. Ш. Хишектуева Т. Б. Мальцева гэгшэд жэгнүүртэ бууза хэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СТОЛ ДЭЭРЭ—НОГООН МАНГИР

Хасар ама шэмхэлһэн янгинама хүйтэнэй үедэ стол дээрэ ногоон мангир хэршэжэрхёод, үдын гү, али үдэшын хоол барижа һуугшадые харахада яһалал һонин шэнгеэр үзэгдэхэ байха. Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхоз үбэл дунда мангир элбэгээр ургуулжа, колхозойнгоо гэшүүдтэ хубааһаа гадна, Улаан-Үдэ хотын ажалшадта тэрэнээ асаржа наймаалдаг болоо бшуу.

— Манай колхоздо мүнөө дээрээ табан теплицэ тоологдоно. Эндэ үбэл дунда ургуулагдаһан ногоон мангир Улаан-Үдэ хотын столовонуудта, «Одон» ресторанда, магазинуудта тушаагдадаг болоо,—гэжэ тус колхозой агроном В. А. Молоков манай корреспондентдэ харюусаһан байна.

«Заветы Ильича» колхоздо анха түрүүлэн теплицэ бариха хэрэгтэ колхозой үнинэй хүдэлмэришэн ябаһан Аверьян Фролович Ткачев хэдэн жэлэй саада тээ эхи заха табяа юм. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо тус колхоз жэл бүри монсогор улаан помидор, ноб ногоон үгэрсэ, мангир үбэл дунда Улаан-Үдэ хотын ресторан, столово, магазинуудта асаржа наймаалдаг болоһониинь һайшаалтай. Эдэнэр ноябрь, декабрь һаранuудта хотын ажалшадта 4—4 тонно помидор, үгэрсэ асаржа наймаанда гаргаһан байгаа. Харин мүнөө январь, февраль, март һаранuудта 2—2 центнер ногоон мангир тусхай машинаар асаржа, «Одон» ресторанда тушааһан байха юм. Үбэлдөөшье теплицэеэ дулаан байлгажа шадаһан хүдэлмэришэд Татьяна Минеева, Зинаида Инкина гэгшэдэй оролдолго, үүсхэлыень һайшаан магтамаар. Эдэнэрэй үдэр бүри габшагайгаар ажаллаһанай ашаар хоёр теплицэ сооһоо 4—5 хоноод лэ эды шэнээн ногоон мангир хуряагдажа, наймаанда эльгээгдэжэ байдаг болоо ха юм.

— Апрелиин тэн багаар улаан помидор, ногоон үгэрсөөр ажалшадаа баясуулха зорилготойгоор гурбан теплицэдээ тарилга хэнхэйбди, —гэжэ Вениамин Андреевич хөөрэнэ.

Һайн эхи заха табиһан «Заветы Ильича» колхозой огородой хүдэлмэришэдтэ ажалдань амжалта хүсэе.

Манай корр.

ФЕВРАЛЬ ҺАРЫН УЛАРИЛ

Манай үргэн уужам Сибирьтэ янгинама шанга хүйтэн январь һара үнгэрбэ. Тиибэ яабашье һаа, энэ жэлдэ январь һара хэзээ хэзээнэйхиһээ дулаан байгаа. Тиигэжэ һарын туршада дунда зэргээр 1—3 градусаар дулаан байһан. Илангаяа республикын хойто, Байгал шадарай аймагуудта памдуу дулаан байба бшуу.

Зүгөөр Буряад орондо үбэл хэзээдэшье хүйтэн байдаг ааб даа. Январь һарын гурбадахи арбан хоногто үнинэй хүлеэгдэһэн хүйтэн уларил ерэжэ, ганса Сибириин тала дайдаар тас няс гээ бэшэ, мүн Ураалһаа саашашье хүйтэржэ захалаа.

Үбэлэй һүүл—февраль һарада сагай уларил ямар байха хаб гээд манай республикын ажалшад һонирхоно ёһотой.

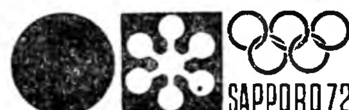
Февраль һара уурал манаар шанга, хүйтэн үдэрнүүдээр элбэг һэн тула, түрүүшын үдэрһөө тэрэл шанга хүйтэн үдэрнүүдээ республикын тала дайдаар тарааба ха юм.

Манай республикын гидрометстанциин хүдэлмэрилэгшэд сагай уларилые 1847 онһоо хойшо шэнжэлжэ, тэрэнээ тусхай дэбтэртэ тэмдэглэжэ байдаг юм. Февралиие урдахи жэлнүүдэй үбэлэй һаранuудтай жэшэжэ үзэхэдэ, хододоо хүйтэн байдаг гэжэ тодоруулагдаба. Энэ жэлэй февраль һарын сагай уларил 1968 онойхидо дүтэрхы байхаар багсаагдана. Республикын урда аймагуудта хүйтэнэйгөө талаар февраль һара хэм соогоо, зарим үдэрнүүдтэ 1—2 градусаар үлүү хүйтэн болохо зэргэтэй. Тиихэдэ хойто аймагуудта 2—4 градусаар үлүүсэ хүйтэн байха. Дунда зэргээр һарын туршада 17—25, хойто аймагуудта 25—30 градус хүрэтэр хүйтэрөөд абаха байна.

Һарын туршада сөлмэг үдэрнүүд үзэгдэжэ, нютаг бүхэндэ хүйтэнэй амисхал үзэгдэһөөр лэ байха. Мүн һарын туршада баруун хойто зүгһөө секундын 3—7 метр хүсэтэй һалхин бууха, саһан орохогүй. Зарим нютагуудта түрүүшын арбан хоногой, февралиин 11—13-да, мүн һарын һүүл багаар бага зэргэ саһан орохо. Мүн энэ үе соо баруун хойто зүгһөө секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр һалхилаад абаха.

Һарын туршада һүниндөө 30—35, хойто, баруун аймагуудта 35—40 градус хүйтэн болохо зэргэтэй. Эгээл дулаан, игаабаритай үдэрнүүд һарын һүүл багта үзэгдэхөөр багсаагдана. Тиимэ үдэрнүүдэй болоходо 4—9 градус хүйтэн болохо. Бусад үдэрнүүдтэ һүниндөө 22—27, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометстанциин директор.

ОЛИМПИИН наадanай хоёрдохи үдэр

Спортын хоёр зүйлөөр мүрысэгшэдэй дунда үнгэргэгдэһэн наадан һонирхолтойгоор дүүрэбэ. Мияномэри трамплинһаа һүрэгшэдэй дунда хэниинь шье 1970 ондо дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ харуулһан очконуудаа абажа шадабагүй. Дэлхэйн чемпион Ладислав Рига (ЧССР) 24-дэхи һуури эзэлээ. Тиихэдэ урдандаа бронзо медальда хүртэһэн Горький хотын спортсмен Вячеслав Дрягин 35-дахи, мүнгэн медальда хүртэһэн Кемеровэй Николай Ноговицын мүрысөөнэй үедэ үбшэлөө. Мүнөөдөө Японой спортсмен Хидеки Накано 220,5 очкотой түрүүлжэ ябана. Тэрэ трамплинһаа гурба удаа һүрэхэдөө 80 метрэй тэмдэг дээрэ буугаа. Финляндиин Рауно Миеттинен гэгшэ эрхимлэгшэһээ 10,5 очкогоор гээгдэжэ ябана. Тэрэ санаар урилдахадаа Накано гэгшэһээ хурдан солбон гэжэ мэргэжэлтэд тоолоно.

Мүн Олимпиин медальда Пермь хотын түлөөлэгшэ Александр Носов хүртэхөөр ха. Тэрэ трамплинһаа 70, 77,5, 79,5 метрэй тэмдэглэл дээрэ бууһан байна. СССР-эй кубогта хүртэһэн нүгөөдэ спортсмен Махаил Артюхов (Ленинград 183 очкотой, арбан д... бэдэхи һуури эзэлнэ. Тэрэ... нютагайнь хүбүүн Анатолий З... цев 158,3 очкотой, 26-дахи һ... ри эзэлнэ. Эдэнэр лэ санын ур... даанда эрхимүүдэй тоодо оро... хадаа, түрүүшүүлэй зэргэдэ... ралсахань дамжаггүй.

Олимпиин наадanай прогр... мын ёһоор шаргаар һолжорог... өөһэд өөһэдынгөө дүршэл ша... барние туршалсаба. Тейне ха... оройһоо шаргаар урилдагша... дунда эгээл хүнгэн, солбоно... суурхадаг ГДР, ФРГ, Польшо... стри болон бусад оронуудай... хим гэгдэһэн спортсменууд б...

Урилдаанай эхилхэдэ Г... ФРГ-гэй спортсменүүд түрүү... ябана. Эхэнэрнүүдэй дунда... Москвагай Нина Шашкова түр... шын урилдаанда 13-дахи һу... эзэлээ. Эрэшүүлэй дунда түр... шын зургаан һууриие ГДР, Ф... гэй шаргаар һолжорогшод з... нэ. Ленинградай Юрий Егоров... нөөдөө 20-дохи һуури эзэ... ябана.

Мүн энэ үдэр мүрысөө... программын ёһоор фигуристну... бобслей наадагшад, хоккеистн... хоорондоо наадаһан байна.

(ТАСС)

ЭДИР ШАТАРШЫН ИЛАЛТА

Долоодохи, наймадахи классуудай һурагшадай дунда шатараар түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөн аймагай Пионернүүдэй байшан соо үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ юһэн эдир шатаршад хабаадаа. Эндэ В. Намжилов, Д-Н. Доржиев, Б. Бурхеев болон Б. Халзанов гэгшэд түрүүлһэн байгаа. Удаадахи наадандаа Витя Намжилов, Д. Пунцуковые, Боря Бурхеев Доржиевые шүүжэ, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха болоо.

Түгэсхэлэй наадан түрүүш... хидээ орходоо нэгэ бага һони... гөөр үнгэрөө. Юуб гэхэдэ, о... хүндэ байдалда ороходоо, ху... алдуу хэхэеэ һанаһан, тэсэб... гүйдэһэн байгаа бшуу. Булта... бодомжотой, болгоомжотойхо... наадаһан Борис Бурхеев энд... рүү һуури эзэлжэ гараа.

Л. БАДМАЕВА.

Нарһата.

УРИЛДААНДА БУЛТАДАА ХАБААДА...

Республикын «Спартак» бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд Саппоро хотодо эхилээд байһан Олимпиин үбэлэй нааданда зорюулжа, Улаан-Үдэ хотынгоо спортдо дуратайшуулай дунда «олимпиин наадanай эхилһэн жэл ганса тэндэ хаабадагшадта бэшэ» гэһэн уряа доро арбан үдэрэй һонирхолтой мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ байнхай.

Уржадэр «Спартак» бүлгэмэй спортын зал соо хотын спортын бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд, олониитэ сугларжа, һонирхолтой энэ мүрысөөндэ хабаадалсаха дуратайшуулда жээрэб татуулһан, мүрысөөнэй гуримтай танилсуулһан байха юм. Тиигэжэ энэ үдэр Ленинэй ордено мяха-консервын комбинадай стадион дээрэ хоккейн команданууд хоорондоо мүрысэһэн байна.

— Юрэ бусын мүрысөөндэ Улаан-Үдэ хотын завод, фабриканuудай спортын клуб, бүлгэмүүдэй 6—7 команда хабаадалсажа, нэгэ үдэрэй туршада хоорондоо наадаа, — гэжэ мүрысөөнэй главна судья С. А. Будиков хөөрэнэ.

Мүн энэ үдэр Ленинэй ордено ЛВРЗ-гэй санын баазада хэдэн километрэй зайда санашадай мүрысөөн үнгэргэгдэһэн, автотранспортна нэгэдэхи предприятида столой теннисээр наадаһан ба... юм.

Тэрэшэлэн мяха-консервын к... бинадай спортын зал соо шта... үргэлгөөр, оёдолой фабрикын у... буланда дойбод сохилгоор мү... сөөнүүд болобо.

Үсэгэлдэр «Спартак» бүлгэ... газааһаа мяха-консервын ко... нат хүрэтэр 10 километрэй за... урилдаан болоо. Урилдаанда СС... эй спортын олон мастер, канд... дууд, мүн хурдан солбоноор... ло ойгуур суурхаһан респу... кымнай мэдээжэ спортсмен... хабаадалсаа. Энэ үедэ мяха-... сервын комбинадай спортын... соо баскетболоор блиц-турнир... гэргэгдэһэн байна.

Мүнөөдэр «Спартак» бүл... ордон соо үдэрэй 12 часһаа ш... раар, нүгөөдэ зал соонь бо... мяха-консервын комбинадта... лейболоор, Дээдэ Онгостой, ү... станциин дэргэдэ санаар у... даан, кросс үнгэргэдэхэ б... Бүхы наадануүд үглөөнэй 1... 12 часһаа эхилхэ юм.

Түрүүшынхиеэ үнгэргэгд... нааданда спортын али бүлгэ... команда, спортсменэй н... тушаа мэдээсэл газетымнай у... дахи номернуудта уншахада... болохо.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ТҮМЭР ЗАМШАД МҮРЫСЭНЭ...

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй спортын клубай санашадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн байна. 2—5 болон 5—10 километрэй зайнуудта үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ ганса городой бэшэ, мүн Танхой, Мысовая, Горхон станцинуудай спортсменүүд хабаадалсаа.

Табан модоной зайда шанга тулалдаан болоо. Эндэ һурагша Петя Щербаков (Улаан-Үдын 65-дахи һургуули) финишэ түрүүлэн ерэжэ, 18 минута 03 секунда харуулаа.

10 километртэ мүрысэгшэдэй дундаһаа Танхой станциин багша Владимир Глазырин шалгараа. Энэ зайе 37 минута 20 секунда соо гаталжа, тэрэнэй 1-дэхи һуури эзэлхэдэнь, П. Щербаков Игорь Миняев («Локомотив») гэгшэд удаадахи һууринуудта хүртөө.

Эхэнэрнүүдэй дунда үнгэ... мүрысөөнэй зай бүридэ Та... Вострикова онсо шалгарба.

Хоёр үдэр үргэлжэлһэн м... сөөнэй дүн гаргахада, 65-... һургуулиин эхэнэрнүүдэй ко... 1-дэхи, түмэр харгын техни... — 2-дохи, локомотивна де... команда 3-дахи һуури эзэлэ...

Эрэшүүлэй командануудай... даһаа мүн лэ 65-дахи һур... лиин санашад бусадһаа... байһанаа харуулаа.

Түс мүрысөөнэй дүнгэй... транспортын «Локомотив»... гэмэй суглуулагдамал ком... гэшүүд тодоруулагдаа.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-... приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора—... 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—6... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности... строительства—61-35, советского строительства и быта—6... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маш... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-03389. Заказ №